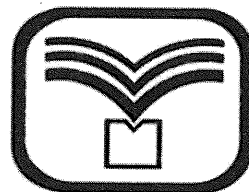




آزمون ۱۰ از ۱۰



شرکت تعاونی خدمات آموزشی کاکانان  
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود، مملکت اصلاح می‌شود.  
امام خمینی (ره)

نام:

نام خانوادگی:

شماره داوطلبی:

صبح جمعه  
۱۴۰۲/۰۲/۱۵

آزمون آزمایشی سنجش دهم  
جامع نوبت دوم

## آزمون اختصاصی ادبیات و علوم انسانی (دهم)

مدت پاسخگویی: ۱۲۲ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۲۵

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	ریاضی و آمار (۱)	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	زبان و ادبیات فارسی (۱)	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه
۳	علوم اجتماعی (۱)	۱۵	۵۱	۶۵	۱۲ دقیقه
۴	تاریخ (۱)	۱۳	۶۶	۷۸	۱۰ دقیقه
۵	جغرافیای ایران	۱۲	۷۹	۹۰	۱۰ دقیقه
۶	منطق	۲۰	۹۱	۱۱۰	۲۰ دقیقه
۷	اقتصاد	۱۵	۱۱۱	۱۲۵	۱۰ دقیقه

وزارت آموزش عالی



۱- اگر  $x = 1$  یکی از ریشه‌های معادله  $(a+1)x^2 + (a-1)x - 6 = 0$  باشد، ریشه دیگر کدام است؟

- (۱) ۳ (۲)  $\frac{3}{2}$  (۳) -۳ (۴)  $-\frac{3}{2}$

۲- اگر رابطه  $R = \{(2, a+b), (2, 4), (3, a-b), (3, 2)\}$  تابع باشد، حاصل  $a^2 + b^2$  کدام است؟

- (۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۱۰ (۴) ۱۲

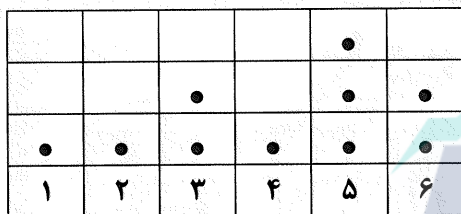
۳- اگر تابع درآمد،  $-\frac{1}{4}x^2 + 30x$  و تابع سود،  $-\frac{1}{4}x^2 + 12x - 40$  باشند، تابع هزینه کدام گزینه است؟

- (۱)  $x^2 + 18x + 40$  (۲)  $18x + 40$   
(۳)  $2x^2 - 18x + 10$  (۴)  $-18x + 10$

۴- یک قالیباف حرفه‌ای در روز ۶۰۰۰ گره می‌بافد. اگر قالیباف ۵ روز در هفته کار کند، پس از چند هفته، یک قالی ۴۶۵۰۰۰۰ گره‌ای تمام می‌شود؟

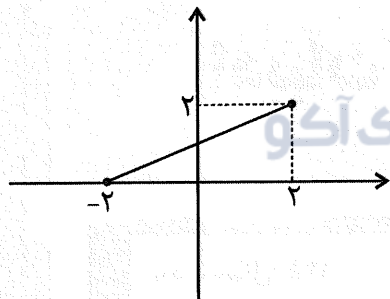
- (۱) ۱۵۵ (۲) ۲۵۵ (۳) ۱۷۵ (۴) ۲۲۵

۵- میانگین و میانه داده‌های نمودار نقطه‌ای زیر، به ترتیب از راست به چپ کدام است؟



- (۱) ۴، ۴  
(۲) ۴، ۴/۵  
(۳) ۴/۵، ۴  
(۴) ۴/۵، ۴/۵

۶- با توجه به شکل روبه‌رو، برد تابع  $f$  کدام است؟



- (۱)  $(-2, 2)$   
(۲)  $[0, 2]$   
(۳)  $(0, 2)$   
(۴)  $[-2, 2]$

۷- اگر  $\{-1, 0, 1, 2\}$  برد تابع  $f(x) = 2x + 1$  باشد، دامنه تابع  $f$  کدام است؟

- (۱)  $\left\{-1, -\frac{1}{2}, 0, \frac{1}{2}\right\}$  (۲)  $\left\{-1, 0, \frac{1}{2}\right\}$   
(۳)  $\left\{-\frac{1}{2}, 0, \frac{1}{2}\right\}$  (۴)  $\left\{-\frac{1}{3}, -\frac{1}{2}, 0, \frac{1}{2}\right\}$

۸- نصف مربع یک عدد طبیعی از چهار برابر آن، ۱۰ واحد بیشتر است. آن عدد کدام است؟

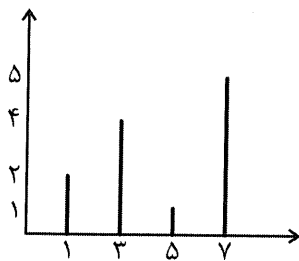
- (۱) ۹ (۲) ۵ (۳) ۴ (۴) ۱۰

۹- اگر  $f$  تابعی خطی باشد و  $f(1) = 2$  و  $f(3) = 8$  باشند، در این صورت  $f(-1)$  کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) ۴ (۳) -۳ (۴) -۴

۱۰- اگر  $(x_0, y_0)$  مختصات رأس سهمی  $y = 2x^2 - 4x + 8$  باشد، حاصل  $2x_0^2 + y_0^2$  کدام است؟

- (۱) ۱۳ (۲) ۳۸ (۳) ۳۶ (۴) ۷



۱۱- با توجه به نمودار میله‌ای زیر، میانه کدام است؟

- (۱) ۴  
(۲) ۳  
(۳) ۵  
(۴) ۸

۱۲- میانگین داده‌های ۹, ۱۴, ۱۶, ۱۳/۵, ۱۸/۵, ۱۹ کدام است؟

- (۱) ۱۳  
(۲) ۱۶  
(۳) ۱۵/۵  
(۴) ۱۵

۱۳- کدام زاویه می‌تواند زاویه دو شعاع متوالی در نمودار راداری باشد؟

- (۱) ۵۵  
(۲) ۷۵  
(۳) ۷۲  
(۴) ۵۰

۱۴- در معادله  $\frac{2}{x-1} + \frac{2x}{x-2} = 0$  ریشه بزرگ‌تر کدام است؟

- (۱)  $\sqrt{2}$   
(۲)  $3\sqrt{3}$   
(۳) ۳  
(۴)  $-\sqrt{2}$

۱۵- اگر میانگین داده‌های ۲, ۲۲, ۳, ۴, ۵, ۱۲, a, ۲۰, ۱۸, ۲۱ برابر ۱۲/۲ باشد، میانه این اعداد کدام است؟

- (۱) ۱۳/۵  
(۲) ۱۵  
(۳) ۱۲  
(۴) ۱۸

۱۶- میانگین داده‌های  $\{x_1, \dots, x_n\}$  برابر ۱۲ است. میانگین  $\{2x_1 - 3, \dots, 2x_n - 3\}$  کدام است؟

- (۱) ۲۴  
(۲) ۳۳  
(۳) ۲۱  
(۴) ۳۶

۱۷- اگر  $x - \frac{1}{x} = \sqrt{x} - \frac{1}{\sqrt{x}}$  باشد، حاصل عبارت  $4(x + \frac{1}{x})$  کدام است؟

- (۱) -۴  
(۲) -۱  
(۳) ۱  
(۴) ۴

۱۸- اگر  $f(x) = 2x + 2$  باشد، حاصل  $f(2) + f(f(2))$  برابر است با:

- (۱) ۱۶  
(۲) ۲۰  
(۳) ۱۲  
(۴) ۱۸

۱۹- در نمودار جعبه‌ای داده‌های ۲, ۱۲, ۵, ۱۸, ۲۹, ۳۱, ۳۷, ۱, ۳۵, ۳, ۲۵, ۳۲, ۳۳ دامنه تغییرات داخل جعبه کدام است؟

- (۱) ۳۶  
(۲) ۳۰  
(۳) ۲۷  
(۴) ۲۵

۲۰- انحراف معیار داده‌های ۲, ۴, ۶, ۸, ۱۰ کدام است؟

- (۱) ۸  
(۲) ۴  
(۳) ۲  
(۴)  $2\sqrt{2}$

زبان و ادبیات فارسی (۱)

۲۱- با توجه به آموخته‌های درس «مبانی تحلیل متن» کدام یک از گزاره‌های زیر، نادرست هستند؟

(الف) به آثار شعر و نثر فارسی، متن‌های دیداری، شنیداری یا خوانداری می‌گوییم.

(ب) درک دقیق متن، نخستین گام مؤثر در رویارویی با متون است.

(ج) پس از شناسایی وزن مناسب با حال و هوای محتوای اثر، خواندن اتفاق می‌افتد.

(د) در باب برزویه طبیب، نگرش حکمی و تعلیمی برجسته است.

(ه) زبان شعر «به دام افتاد روباهی سحرگاه / به روبه‌بازی اندیشید در راه» روایی - داستانی است.

- (۱) الف - ب - ج  
(۲) ب - ج - د  
(۳) الف - د - ه  
(۴) ب - ج - ه

۲۲- قلمرو فکری و ادبی کدام بیت، به درستی در مقابل آن آمده است؟

- (۱) صبر بر جور فلک کن تا برآیی رو سفید  
 (۲) ای مهر تو در دل‌ها، وی مهر تو بر لب‌ها  
 (۳) مرده بدم زنده شدم، گریه بدم خنده شدم  
 (۴) تا خار غم عشقت، آویخته در دامن
- دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدش (توصیه به مدارا و سازش - استعاره)  
 وی شور تو در سرها، وی سیر تو در جان‌ها (نهفتگی راز عشق - مجاز)  
 دولت عشق آمد و من، دولت پاینده شدم (حیات‌بخشی عشق - تناقض)  
 کوتاه‌نظری باشد رفتن به گلستان‌ها (مذمت گشت‌وگذار - تشبیه)

۲۳- همه گزینه‌ها درباره «فارسی دری» درست هستند؛ به جز:

- (۱) پیش از ورود اسلام به ایران، زبان فارسی تحول تازه‌ای را پشت سر گذاشت و با بهره‌گیری از الفبای خط عربی به مرحله جدیدی گام نهاد.  
 (۲) پس از برفتادن ساسانیان، ادبیات فارسی دری به مفهوم واقعی خود تقریباً همزمان با نخستین دولت اسلامی ایران پدید آمد.  
 (۳) این زبان، نخستین صورت زبان ادبی فارسی نو در برابر نفوذ عناصر زبان عربی بود.  
 (۴) منطقه رواج آن، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود.

۲۴- توضیحات زیر، درباره کدام اثر است؟

«این کتاب به دستور امیر ابومنصور عبدالرزاق، حدود سال ۳۴۶ به دست عده‌ای از دانشوران خراسان، نوشته شد. موضوع این کتاب، تاریخ گذشته ایران است و امروزه فقط چند صفحه‌ای از مقدمه آن باقی مانده است.»

- (۱) تاریخ بیهقی  
 (۲) ترجمه تفسیر طبری  
 (۳) تاریخ بلعمی  
 (۴) شاهنامه ابومنصوری

۲۵- با توجه به سبک‌شناسی شعر دوره اول، در متن زیر چند خطا یافت می‌شود؟

«نخستین آثار نظم زبان فارسی بعد از اسلام ابتدا در خراسان بزرگ و سپس در سیستان پدید آمد. به سبک این آثار، «سبک خراسانی» گفته‌اند. از سوی دیگر، سبک خراسانی برحسب زمان به سه سبک فرعی سامانی، غزنوی و سلجوقی تقسیم می‌شود که ویژگی‌های مشترکی دارند. سبک دوره سلجوقی را باید «بینابین» نام نهاد؛ زیرا ویژگی‌های سبک آذربایجانی نیز در آن به چشم می‌خورد.»

- (۱) پنج  
 (۲) سه  
 (۳) چهار  
 (۴) دو

۲۶- ویژگی‌های نثر زیر از کتاب «کشف‌المحجوب»، در کدام گزینه کاملاً درست بیان شده است؟

«صوفیان آنان‌اند که جان‌های ایشان از کدورت بشریت آزاد گشته است و از آفت نفس صافی شده و از هوی خلاص یافته تا اندر صف اول و درجه‌اعلی با حق بیارامیده‌اند و از غیر وی اندر رمیده.»

- (۱) کهنه و مهجور بودن بخشی از لغات - استفاده از دو نشانه برای یک متمم  
 (۲) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا - تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی  
 (۳) حذف افعال به قرینه - اطناب

- (۴) افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر عربی - بهره‌گیری کمتر از لغات عربی

۲۷- کدام گزینه، آغازی برای دگرگونی عمیق شعر فارسی در سده ششم است؟

- (۱) تحول روحی و معنوی سنایی

- (۲) تأثیرپذیری برخی شاعران از ادبیات عرب و مضامین شعری آن

- (۳) پایبندی ناصر خسرو به اعتقادات خاص دینی

- (۴) تنوع شعر این دوره، از نظر سبک گویندگی و موضوع

۲۸- در همه گزینه‌ها، مضامین برجسته شعر سده‌های پنجم و ششم دیده می‌شود؛ به جز:

- (۱) بدبینی شاعران نسبت به دنیا و بریدن از آن

- (۲) بیان ناخرسندی فرزنانگان از اوضاع زمانه خویش

- (۳) دعوت نویسندگان به فارسی‌نویسی

- (۴) طرح نابسامانی‌های اجتماعی

۲۹- جای خالی عبارات زیر، به ترتیب با کدام واژه‌ها تکمیل می‌شود؟

«در سده پنجم، از دید سبک نثر پارسی به شیوه دیگری از نثر می‌رسیم که می‌توان آن را نثر ..... نامید. ویژگی اصلی این نوع نثر، به‌کارگیری سجع است. این نثر با بهره‌گیری از جمله‌های کوتاه، خود را به ..... نزدیک می‌کند. .... این شیوه نثر را به کمال رساند.»

- (۱) موزون - شعر - خواجه عبدالله انصاری  
(۲) مصنوع - نثر موزون - ابوالفضل میبیدی  
(۳) آهنگین - نثر فنی - نظامی عروضی  
(۴) فنی - نثر آهنگین - نصرالله منشی

۳۰- کدام گزینه دارای ایهام و فاقد مجاز است؟

- (۱) بنفشه دوش به گل گفت و خوش نشانی داد  
(۲) بنده پیر خراباتم که درویشان او  
(۳) هزار سرو خرامان به راستی نرسد  
(۴) گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد؟

۳۱- در هر گزینه نوع استعاره‌ها یکسان است؛ به‌جز:

- (۱) ز گرز تو خورشید گریان شود  
(۲) اختر بخت و شمع فرومرد و همچنان  
(۳) هر سحر یاد کز آن زلف و بناگوش کنیم  
(۴) ای صبا گر دیدی آن مجموعه گل را بگو

۳۲- در کدام بیت، همه آرایه‌های «جناس - حسن تعلیل - واج آرایی - مجاز» دیده می‌شود؟

- (۱) ز قعر چاه توان دید در ستاره و ماه  
(۲) دست در حلقه آن زلف دوتا نتوان کرد  
(۳) کنون که در چمن آمد گل از عدم به وجود  
(۴) آسمان بار امانت نتوانست کشید

۳۳- نوع جناس کدام بیت، متفاوت است؟

- (۱) سهل باشد همه بگذاشتن و بگذشتن  
(۲) همه عالم صنم چین به حکایت گویند  
(۳) سر برآید حریفان که سبویی بزینم  
(۴) گرچه از نقش قدم در ظاهرند افتاده‌تر

۳۴- در هر گزینه، دو نوع سجع به چشم می‌خورد؛ به‌جز:

- (۱) گفتم ای سبحان‌الله، دوران باخبر در حضور و نزدیکان بی‌بصر دور.  
(۲) بامدادان به حکم تبرک، دستاری از سر و دیناری از کمر بگشادم.  
(۳) به یمن قدم درویشان و صدق نفس ایشان ذمائم اخلاقی به حمائد مبدل گشت.  
(۴) گفت: ای برادر، حرم در پیش است و حرامی در پس. اگر رفتی بردی و گر خفتی مردی.

۳۵- در کدام گزینه، هر دو آرایه «ترصیع و تضاد» یافت می‌شود؟

- (۱) این همه جلوه و در پرده نهانی گل من  
(۲) جفا پل بود، بر عاشق شکستی  
(۳) گاه به مهر عروسان بهاری مه من  
(۴) گاه همه آشتی و گاه همه جنگی شه من  
(۱) وین همه پرده و از جلوه عیانی گل من  
(۲) وفا گل بود، بر دشمن فشانندی  
(۳) گاه با قهر عبوسان خزانگی گل من  
(۴) گاه به خونم خط و گاه خط امائی گل من

- ۳۶- ترتیب ابیات زیر، به جهت داشتن آرایه‌های «اشتقاق - واژه‌آرایی - موازنه - قافیه درونی» کدام است؟
- الف) گوهر نو به گوهری برد سبق ز مشتری  
ب) چرخ سجود می‌کند خرجه کبود می‌کند  
ج) من که باشم در آن حرم که صبا  
د) هر وقت خوش که دست دهد مغنم شمار  
ه) کی گذارد آن که رشک روشنی است
- (۱) د - ه - الف - ج (۲) ج - ه - الف - ب
- ۳۷- در کدام گزینه، همزه بیش از یکبار حذف شده است؟
- (۱) چه تقصیر کرده است این عشق با تو  
(۲) چه تقصیر کرده است این عشق با تو  
(۳) به گفت اندر آیند اجزای خامش
- ۳۸- کدام دو بیت، هموزن هستند؟
- الف) از دل همچو آهنم، دیو و پری حذر کند  
ب) یاد نگار می‌کند قصد شکار می‌کند  
ج) از دل من زاده‌ای همچون سخن  
د) بر او گشته ترسان، بر او گشته لرزان
- (۱) الف - ج (۲) ب - د
- ۳۹- خطّ عروضی مقابل کدام گزینه درست است؟
- (۱) از آن طلعت خوش وزان آب و آتش [ازان طَلَعَتْ حُشْ وَزَانِ آبُ آتَشِ]  
(۲) چه ها می‌کند مادر نفس کلی [چه‌ها می‌کُند مادِرِ نَفْسِ کَلِّی]  
(۳) ضعیف است در قرص خورشید چشمم [ضَعِیْفَسْتُ دَرِ قَرِصِ خُورْشِیْدِ چَشْمَمِ]  
(۴) که در بوشناسی بُدَش اوستایی [کِ دَرِ بُوْشِنَاسِیِ بُدَشِ اُوسْتَایِیِ]
- ۴۰- آخرین رکن کدام گزینه، با اولین رکن بیت زیر یکسان است؟
- چه فرستاد عنایت به زمین مشعله‌ها را  
(۱) تو صحرای دل بین در آن قطره خون  
(۲) ز روی پشت و پناهی که پشت‌ها همه رو شد  
(۳) بلبل سرمست تویی جانب گلزار بیا  
(۴) هین که گردن سست کردی کو کبابت کو شرابت
- ۴۱- وزن کدام مصراع از تکرار چهار بار (U) پدید آمده است؟
- (۱) وگر عاشق شاهی روان باش به میدان  
(۲) جوشی بنه در شور ما تا می شود انگور ما  
(۳) چو در بزم آیم به وقت نشاط  
(۴) دلی کز تو سوزد چه باشد دوایش
- ۴۲- در همه ابیات زیر، قاعده قافیه یکسان است؛ به جز:
- (۱) برو ای ترک که ترک تو ستمگر کردم  
(۲) یار بد، مار است هین بگریز از او  
(۳) ماهم آمد به در خانه و دو خانه نبودم  
(۴) به جانان حرف دوری در میان داشت
- ۴۳- قافیه کدام بیت، فاقد حروف الحاقی است؟
- (۱) عقل و دین باخته دیوانه رویی بودیم  
(۲) بی‌تو ای دل نکند لاله به بار آمده باشد  
(۳) گرم من ز محبتت بمی‌گرم  
(۴) چند کس از تو و یاران تو آورده شود؟
- جان و جهان همی‌بری جان و جهان چرا چرا  
چرخ‌زنان چو صوفیان چون که ز تو صلا رسد  
پرده‌دار حریم حرمت اوست  
کس را وقوف نیست که انجام کار چیست  
تا بگویم آن چه فرض و گفتنی است
- (۳) ج - الف - ه - ب (۴) د - الف - ه - ج
- (۲) که عالم از آنجاست یک ارمغانی  
(۴) در اسرار عشقش چو ابر سحابی
- چون دل همچو آب را عشق تو آهنین کند  
روح نثار می‌کند شیر شکار می‌کند  
چون سخن آخر فرو خوردم تو را  
زهی علتی کان دوایی ندارد
- (۳) ج - د (۴) الف - ب



## ۴۴- قافیه کدام بیت، نادرست است؟

- (۱) اگر فارس فرس را برجهاندی
- (۲) زبانش توان ستایش نداشت
- (۳) تا چنین خدمت کنم احسان کنم
- (۴) درونش چون درون زشت‌خویان

## ۴۵- همهٔ ابیات زیر، دو قافیه دارند؛ به جز:

- (۱) در غم ما روزها بی‌گناه شد
- (۲) خداوند در توفیق بگشای
- (۳) میوه‌ات باید که شیرین‌تر شود
- (۴) نام تو زان بر سر دیوان بود

## ۴۶- قلمرو فکری کدام بیت، متفاوت است؟

- (۱) و آن که حب وطن نداشت به دل
- (۲) تا زیر خاکی ای درخت برومند
- (۳) کجا می‌توانی ز قلبم رُبایی
- (۴) جز از جام توحید هرگز نوشم

## ۴۷- در کدام گزینه به «بی‌قراری عاشق» اشاره شده است؟

- (۱) طرفه (عجیب) می‌دارند یاران، صبر من بر داغ و درد
- (۲) به سینمای خزان ماجرای خود دیدم
- (۳) به عشق پاک تو بگذشتم از مقام ملک
- (۴) ای پادشاه خوبان داد از غم تنهایی

## ۴۸- مفهوم مقابل کدام بیت، نادرست است؟

- (۱) عاشق که شد که یار به حالش نظر نکرد / ای خواجه درد نیست وگرنه طیب هست (دل‌سردی عاشق از جلب توجه معشوق)
- (۲) در این چمن گل بی‌خار کس نچیند آری / چراغ مصطفوی با شراب بوله‌بی است (همراهی آسایش و رنج)
- (۳) پیوند عمر بسته به مویی است هوش‌دار / غمخوار خویش باش، غم روزگار چیست؟ (تأکید بر کوتاهی عمر)
- (۴) سهو و خطای بنده گرش اعتبار نیست / معنی عفو و رحمت آمرزگار چیست؟ (تأکید بر رحمت پروردگار)

## ۴۹- کدام مفهوم از بیت زیر استنباط می‌شود؟

- سعدی از این چشمهٔ حیوان که خورد
- (۱) توصیه به صبر و بردباری
- (۲) تأکید بر اشتیاق عاشق
- (۳) تقاضای توجه همیشگی معشوق
- (۴) مذمت حرص و طمع

## ۵۰- همهٔ ابیات زیر، با هم ارتباط معنایی دارند؛ به جز:

- (۱) جوی شیر از بازوی فرهاد می‌بخشد خبر
  - (۲) از ریاضت دامن مقصود می‌آید به چنگ
  - (۳) می‌پذیرد زود لوح ساده نقش همنشین
  - (۴) تیر روی ترکش از خون بیش روزی می‌خورد
- در جراحی می‌شود جوهر عیان شمشیر را  
گوشمال آخر شود دست نوازش ساز را  
کرد جوهر دار آن موی میان شمشیر را  
می‌رسد از چرخ زحمت بیشتر ممتاز را

۵۱- عبارات زیر، به ترتیب به کدام مفاهیم اشاره دارند؟

- واژه‌ای که معمولاً برای اشاره به مجموعه‌های بزرگ به کار می‌رود.

- عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی

- عامل مجاز دانستن هرگونه دخل و تصرفی در طبیعت

(۱) طبیعت - اقتصاد - رفاه‌طلبی و مال‌اندوزی

(۲) اجتماع - رویکرد سکولار - خلیفه دانستن انسان

(۳) جهان - رویکرد سکولار - رفاه‌طلبی و مال‌اندوزی

(۴) جهان - سرمایه‌داری - نگاه دنیوی جهان متجدد

۵۲- کدام عبارت درباره جهان اجتماعی درست نیست؟

(۱) جهان اجتماعی و نظم آن اعتباری است.

(۲) مجموعه کنش‌های اجتماعی به جهان اجتماعی شکل می‌دهند.

(۳) جهان اجتماعی مانند یک موجود زنده، اعضای مختلفی دارد.

(۴) عضویت در جهان اجتماعی و نظم میان اعضای آن با اراده و آگاهی انسان‌ها تعریف می‌شود.

۵۳- به ترتیب، توضیح مناسب برای مفاهیم «نهاد اجتماعی» و «آرمان اجتماعی» در کدام گزینه آمده است؟

(۱) مجموعه اقداماتی که جهان اجتماعی برای جامعه‌پذیری، پیشگیری و کنترل کجروی‌های اجتماعی انجام می‌دهد - مجموعه اهداف و ارزش‌ها مشترکی که اعضای جهان اجتماعی خواهان رسیدن به آن هستند.

(۲) مجموعه اقداماتی که جهان اجتماعی برای جامعه‌پذیری، پیشگیری و کنترل کجروی‌های اجتماعی انجام می‌دهد - عقایدی که مردم درباره انسان و جهان دارند و نیز ارزش‌هایی که محترم می‌شمارند و براساس آن عمل می‌کنند.

(۳) مجموعه‌ای از عقاید ارزش‌ها و هنجارها و نهادهایی است که برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کند - مجموعه اهداف و ارزش‌ها مشترکی که اعضای جهان اجتماعی خواهان رسیدن به آن هستند.

(۴) مجموعه‌ای از عقاید ارزش‌ها و هنجارها و نهادهایی است که برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کند - عقایدی که مردم درباره انسان و جهان دارند و نیز ارزش‌هایی که محترم می‌شمارند و براساس آن عمل می‌کنند.

۵۴- در یک جهان اجتماعی، تفاوت‌هایی که به «آرمان‌ها» و «نهادها» بازمی‌گردد، به ترتیب مربوط به لایه‌های ..... و

لایه‌های ..... و نزول قرآن به زبان عربی به این معنا است که لایه‌های ..... یک جهان اجتماعی می‌تواند در

خدمت یک جهان اجتماعی دیگر قرار گیرد.

(۱) عمیق - سطحی - سطحی

(۲) سطحی - عمیق - عمیق

(۳) عمیق - عمیق - سطحی

(۴) عمیق - سطحی - عمیق

۵۵- با توجه به دیدگاه دورکیم درباره «مسیری که جهان‌های اجتماعی طی می‌کنند»، به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

- دورکیم جوامع مقطع دوم را چه می‌نامند؟

- ویژگی جوامع مقطع اول، از نظر او چیست؟

- جامعه‌شناسان دیگری که معتقدند جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند، کدام‌اند؟

(۱) مکانیکی - تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته است - اسپنسر و مارکس

(۲) مکانیکی - تقسیم کار اجتماعی شکل گرفته است - اسپنسر و مارکس

(۳) ارگانیکی - تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته است - اگوست کنت و اسپنسر

(۴) ارگانیکی - تقسیم کار اجتماعی شکل گرفته است - اگوست کنت و اسپنسر

۵۶- فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که در یک جهان اجتماعی برای کنشگران فراهم می‌آید، ناشی از کدام عامل است و

منظور از «قفس آهنین» چیست؟

(۱) قرارداد و اراده تک‌تک کنشگران - نظام اجتماعی پیچیده جهان متجدد

(۲) پیامدها و الزامات آن جهان اجتماعی - نظام اجتماعی پیچیده جهان متجدد.

(۳) قرارداد و اراده تک‌تک کنشگران - تنگ شدن عرصه برای عناصر معنوی و مقدس

(۴) پیامدها و الزامات آن جهان اجتماعی - تنگ شدن عرصه برای عناصر معنوی و مقدس



۵۷- به ترتیب، صحیح یا غلط بودن عبارتهای زیر را مشخص کنید.

- جهان دنیوی همه ظرفیتها و خواستههای انسان، حتی ظرفیتها و خواستههای معنوی انسان را در خدمت دنیا به کار می‌گیرد.
- با تقسیم کار میان جامعه‌شناسان و مردم‌شناسان در جهان غرب، وظیفه جامعه‌شناسی مطالعه جوامع صنعتی و شهری پیشرفته بود.
- جهانی که باورها، ارزشها و هنجارهای آن شکل گرفته‌اند، به فعالیت اجتماعی ما شکل می‌دهد و ما را به کنشگری منفعل تبدیل می‌کند.
- حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی با علم متناسب با همان لایه شناخته می‌شود و علوم تجربی از قضاوت درباره حق و باطل بودن ارزشها ناتوان است.

(۱) غ - غ - ص - ص (۲) ص - غ - ص - غ (۳) ص - ص - غ - غ (۴) غ - غ - ص - ص

۵۸- هر یک از تعاریف زیر، به ترتیب مربوط به کدام اصطلاح جامعه‌شناسی است؟

- کوچکترین پدیده اجتماعی

- شیوه انجام کنش اجتماعی

- پدیده اجتماعی مطلوب و مورد پذیرش

(۱) کنش - هنجار - ارزش (۲) هنجار - ارزش - هدف (۳) کنش - ارزش - هدف (۴) هنجار - نهاد - ارزش

۵۹- عبارت متناسب با هر یک از مفاهیم زیر، در کدام گزینه آمده است؟

- معنادار بودن پدیدههای اجتماعی

- لایه‌های بنیادین جهان اجتماعی

- آرمان اجتماعی

- (۱) از دست دادن آگاهی خود نسبت به کلمات و معانی آنها و در نتیجه بازماندن از سخن گفتن - بخش‌هایی از جهان اجتماعی شامل هنجارها و نمادها - راه پابرجا ماندن جهان اجتماعی از طریق مشارکت اجتماعی افراد
- (۲) انسان‌ها براساس آگاهی و اراده و هدف عمل می‌کنند و پدیدههای اجتماعی را در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند - بخش‌هایی از جهان اجتماعی شامل هنجارها و نمادها - راه پابرجا ماندن جهان اجتماعی از طریق مشارکت اجتماعی افراد
- (۳) از دست دادن آگاهی خود نسبت به کلمات و معانی آنها و در نتیجه بازماندن از سخن گفتن - بخش‌هایی از جهان اجتماعی که با فروریزی آنها، ارتباط مستقیم دارند - تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ، سیاست، اقتصاد، خانواده
- (۴) انسان‌ها براساس آگاهی و اراده و هدف عمل می‌کنند و پدیدههای اجتماعی را در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند - بخش‌هایی از جهان اجتماعی که با فروریزی آنها، ارتباط مستقیم دارند - تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ، سیاست، اقتصاد، خانواده

۶۰- کدام گزینه به پرسش‌های زیر، به درستی پاسخ داده است؟

از نظر کدام جوامع عقاید و ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو آرمانی یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند؟  
جهان اجتماعی برای بقا و تداوم خود نیازمند چیست؟

- (۱) جوامعی که عقل و وحی را به عنوان دو روش علمی، معتبر نمی‌دانند - آموزش اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه زندگی خود به افراد
- (۲) جوامعی که عقل و وحی را به عنوان دو روش علمی، معتبر نمی‌دانند - شکل دادن به عقاید و ارزش‌های خود براساس حق
- (۳) جوامعی که علم را به دانش تجربی محدود نمی‌کنند - آموزش اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه زندگی خود به افراد
- (۴) جوامعی که علم را به دانش تجربی محدود نمی‌کنند - شکل دادن به عقاید و ارزش‌های خود براساس حق

۶۱- ویژگی هر یک از عناصر هویتی زیر، به ترتیب کدام است؟

ایرانی بودن - قد بلند بودن - بیسوادی - سختکوشی

- (۱) اجتماعی - فردی - متغیر - اکتسابی
- (۲) اکتسابی - متغیر - انتسابی - اجتماعی
- (۳) اجتماعی - فردی - انتسابی - اجتماعی
- (۴) اکتسابی - متغیر - متغیر - اکتسابی

۶۲- ارتباط ما با «جهان طبیعی» و «جهان اجتماعی»، به ترتیب از کدام راه صورت می‌گیرد و در کدام جوامع، تحرک اجتماعی معمولاً به طور کامل مسدود است؟

- (۱) بدن ما - نقش اجتماعی ما - جوامعی که در آنها موقعیت اجتماعی افراد براساس ویژگی‌های اکتسابی است.
- (۲) بدن ما - نقش اجتماعی ما - جوامعی که در آنها موقعیت اجتماعی افراد براساس ویژگی‌های انتسابی است.
- (۳) بُعد نفسانی ما - لایه‌های جهان اجتماعی - جوامعی که در آنها موقعیت اجتماعی افراد براساس ویژگی‌های اکتسابی است.
- (۴) بُعد نفسانی ما - لایه‌های جهان اجتماعی - جوامعی که در آنها موقعیت اجتماعی افراد براساس ویژگی‌های انتسابی است.

۶۳- ترتیب تحولات هویتی یک جهان اجتماعی که می‌تواند آن را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل کند، در کدام گزینه به درستی ترسیم شده است؟

- ۱) بحران هویت فرهنگی ← تزلزل فرهنگی ← تعارض فرهنگی
- ۲) تعارض فرهنگی ← بحران هویت فرهنگی ← تزلزل فرهنگی
- ۳) تعارض فرهنگی ← تزلزل فرهنگی ← بحران هویت فرهنگی
- ۴) تزلزل فرهنگی ← تعارض فرهنگی ← تحول فرهنگی

۶۴- کدام عبارت درست نیست؟

- ۱) جهان اجتماعی خودباخته به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد.
- ۲) ممکن است یک جهان اجتماعی در مواجهه با جهان اجتماعی دیگر، ضمن پذیرش بخش‌هایی از آن، هویت جدیدی به دست آورد.
- ۳) جهان غرب با عبور از عقاید و ارزش‌های مسیحیت قرون وسطی با پذیرش برخی لایه‌های فرهنگ اسلامی، تحولات هویتی پیدا کرد.
- ۴) جهان اجتماعی هنگامی به دادوستد و تعامل با جهان‌های دیگر می‌پردازد که اعضای آن به‌طور فعال و خلاق و براساس نیازها و مسائل خود با جهان اجتماعی دیگر روبرو شوند.

۶۵- به ترتیب، کلمات کدام گزینه عبارات زیر را به درستی کامل می‌کند؟

اگر عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان اجتماعی دچار ..... می‌شود.  
مستشرقان هویت فرهنگی جوامع توحیدی را ..... می‌دانند و امت و ملت اسلامی را در قالب ..... دسته‌بندی می‌کنند.

ارسطو حکومتی را که در آن اکثریت مردم براساس حقیقت و فضیلت حضور و فعالیت دارند، ..... می‌خواند.

- ۱) از خودبیگانگی فرهنگی - غرب زده - عناوین ناسیونالیستی - جمهوری
- ۲) از خودبیگانگی فطری - سکولار - عناوین ناسیونالیستی - جمهوری
- ۳) از خودبیگانگی فرهنگی - غرب زده - ابعاد تاریخی و جغرافیایی - دموکراسی
- ۴) از خودبیگانگی فطری - سکولار - ابعاد تاریخی و جغرافیایی - دموکراسی

تاریخ (۱)

## گروه مشاوره و برنامهریزی آکو

۶۶- کدام گزینه درباره ارتش در ایران باستان، نادرست است؟

- ۱) هوخستره پادشاه مادی، سپاه خود را به سه دسته کمان‌داران، نیزه‌داران و سواران تقسیم کرد.
- ۲) داریوش یکم نیروی نظامی ده‌هزار نفری سپاه جاویدان را تشکیل داد که هیچ‌گاه از تعدادشان کم نمی‌شد.
- ۳) مهم‌ترین جنگ‌افزارهای سپاه اشکانی سپر و شمشیر بود و اشکانیان به نیروی پیاده‌نظام اهمیت زیادی می‌دادند.
- ۴) در دوران ساسانیان مدرسی تحت عنوان ارتشتارستان جهت تربیت نیروی نظامی به وجود آمد.

۶۷- قانون حمورابی به‌عنوان نخستین سند قانونگذاری، متعلق به کدام تمدن باستانی است؟

- ۱) بابل قدیم
- ۲) آشوری
- ۳) اکدی
- ۴) سومری

۶۸- کدام اتفاق در دوران پیش از تاریخ، تأثیر شگرفی بر زندگی انسان و ارتباط وی با محیط جغرافیایی اطرافش گذاشت؟

- ۱) ابداع تیر، کمان و ابزارهای ترکیبی
- ۲) اهلی کردن حیوانات
- ۳) کشاورزی و ساخت ظروف
- ۴) کشف آتش و به‌کار گرفتن آن

۶۹- کدام گزینه درباره گاه‌شماری در ایران و جهان باستان، نادرست است؟

- ۱) در تقویم خورشیدی - قمری بابلی، سال به ۱۲ ماه ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد و برای از بین بردن اختلاف سال قمری و خورشیدی هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.
- ۲) تقویم رومی در سال ۴۶ ق.م توسط ژولیوس سزار براساس تقویم مصری اصلاح شد.
- ۳) براساس سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت جمشید، تقویم رایج دوره هخامنشی خورشیدی - قمری بود.
- ۴) در دوره ساسانی تقویم اوستایی رایج گردد و سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و هر سه سال، یک شبانه‌روز از سال حقیقی عقب می‌افتاد.

- ۷۰- کدام سلسله حکومتی، بخش عمده‌ای از دیوان اداری و مالی هخامنشیان را به خدمت خود گرفتند؟  
 (۱) سلوکیان (۲) اشکانیان (۳) ساسانیان (۴) یونانیان
- ۷۱- مهم‌ترین دلیل پیشرفت علمی- فرهنگی ایران در دوره ساسانی نسبت به سایر دوران‌ها چیست؟  
 (۱) تعلیم و تربیت منسجم و چندمرحله‌ای  
 (۲) توجه پادشاهان ساسانی به نشر علوم و علاقه‌مندی ایرانیان به دستاوردهای علمی دیگر سرزمین‌ها  
 (۳) تأسیس دانشگاه جندی‌شاپور به‌عنوان یکی از برجسته‌ترین مراکز علمی جهان  
 (۴) گسترش مبادلات فرهنگی با هند و روم در زمان خسرو پرویز
- ۷۲- هنرمندان سنگ‌تراش هخامنشی، برای ابداع نقوش برجسته کاخ‌ها، از نقش برجسته‌های کدام تمدن الهام گرفته‌اند و در آثار خود، بر بالای سر پادشاه چه تصویری را قرار داده‌اند؟  
 (۱) آشور - اهوره‌مزدا (۲) لیدی - گوی بالدار (۳) ماد - اهوره‌مزدا (۴) ایلام - گوی بالدار
- ۷۳- اوج شکوه و عظمت معماری هخامنشی در زمان کدام پادشاه بود و یکی از ویژگی‌های معماری این دوره، کدام است؟  
 (۱) داریوش اول - استفاده از طاق و گنبد در ساخت بناها  
 (۲) خشایارشا - درباری بودن و شکوه شاهانه و تجملات فراوان  
 (۳) خشایارشا - ساخت ایوان ستوندار و بناهای گنبددار  
 (۴) داریوش اول - طبیعت‌گرایی و استفاده از عناصر موجود در طبیعت
- ۷۴- کدام گزینه درباره آیین برهمنی در هند باستان، درست است؟  
 (۱) در این آیین تنها به پرستش یک خدا دعوت شده است.  
 (۲) وظیفه حفظ سروده‌های وداها از گزند فراموشی و نیز تعلیم آموزه‌های دینی بر عهده برهمن‌ها بود.  
 (۳) مناسک آیین برهمنی بسیار ساده است و پیروان بسیاری داشت.  
 (۴) در آیین برهمنی قربانی کردن، از جمله رسوم ساده و قابل اجرا برای عموم مردم بود.
- ۷۵- در باورهای کهن ایرانی، ایزد پیمان و قانون چه نام دارد؟  
 (۱) آناهیتا (۲) بهرام (۳) میترا (۴) اهوره‌مزدا
- ۷۶- باستان‌شناسان علاوه بر کشف و معرفی میراث فرهنگی بشر، نقش مهم‌تری نیز بر عهده دارند؛ این نقش کدام است؟  
 (۱) تعیین سن آثار باستانی  
 (۲) مرمت و نگهداری آثار باستانی کشف‌شده  
 (۳) بررسی و شناخت دوران طولانی پیش از تاریخ  
 (۴) کمک به شناسایی زندگی مردم در دوره‌های تاریخی
- ۷۷- کدام گزینه را بهترین نمونه از هنر و صنعت فلزکاری در ایران باستان دانسته‌اند؟  
 (۱) زیورآلات مسی قزوین  
 (۲) ظروف قالب‌گیری کرمان  
 (۳) کوره‌های ذوب شهداد  
 (۴) مفرغ‌های لرستان
- ۷۸- طرح و نقشه شهرهای ساسانی مشابه شهرهای کدام سلسله است و به چه شکل احداث می‌شده است؟  
 (۱) اشکانیان - شطرنجی (۲) هخامنشیان - شطرنجی (۳) اشکانیان - دایره (۴) هخامنشیان - دایره



۷۹- با توجه به گزاره‌های زیر، کشورمان در چه شرایطی می‌تواند به استقلال، امنیت و افزایش توان نظامی دست یابد؟  
الف) فعالیت‌های آموزش نظامی با شرایط مطلوب آب‌وهوا، مطابق باشد؛ به طوری که در ماه‌های گرم در شمال‌غرب و در دوره سرد در جنوب‌غرب کشور، صورت گیرد.

ب) براساس هرم سنی، در حال حاضر جمعیت بزرگسالان از تعداد مناسبی برخوردار باشد و رشد طبیعی جمعیت با نرخ منفی، همراه باشد.

ج) وضعیت صنایع دفاعی در شرایط مناسبی باشد؛ به طوری که بخش‌های تحقیق و توسعه، تولید تجهیزات نظامی و تأسیسات از کیفیت بالایی برخوردار باشند.

۱) گزاره‌های «الف» و «ج» برخلاف گزاره «ب» تحقق پیدا کند.

۲) گزاره‌های «الف» و «ج» همانند گزاره «ب» تحقق پیدا کند.

۳) گزاره‌های «ب» و «ج» برخلاف گزاره «الف» تحقق پیدا کند.

۴) گزاره‌های «ب» و «ج» همانند گزاره «الف» تحقق پیدا کند.

۸۰- کدام گزینه مقایسه درستی از مشخصات سکونتگاه‌های شهری و روستایی ارائه نمی‌دهد؟

۱) در شهرها برخلاف روستاها، تفاوت بسیاری در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم، مشاهده می‌شود.

۲) در شهرها برخلاف روستاها، پایداری زیادی در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم، مشاهده می‌شود.

۳) در روستاها برخلاف شهرها، علاوه بر داشتن فضای باز اطراف، اقتصاد روستاییان به بخش کشاورزی وابسته است.

۴) در روستاها برخلاف شهرها، علاوه بر داشتن فضای باز، فعالیت‌های بخش خدماتی و صنعتی، کمتر وجود دارد.

۸۱- عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی کشورمان، با کدام یک از گزاره‌های زیر مطابقت دارد؟

الف) نواحی شرقی و مرکزی برخلاف نواحی غربی و شمالی، به صورت محدود مورد بهره‌برداری قرار گرفته‌اند.

ب) نواحی غربی و شمالی همانند نواحی شرقی و مرکزی، به صورت محدود مورد بهره‌برداری قرار گرفته‌اند.

ج) نواحی شرقی و مرکزی همانند نواحی غربی و شمالی، از نظر ذخایر معدنی و مواد اولیه، غنی هستند.

د) نواحی غربی و شمالی برخلاف نواحی شرقی و مرکزی، از نظر ذخایر معدنی و مواد اولیه، غنی هستند.

۱) «ب» و «ج» ۲) «ب» و «د» ۳) «الف» و «ج» ۴) «الف» و «د»

۸۲- در تقسیمات کشوری فعلی ایران، ..... تشکیل می‌شود.

۱) یک تا چند شهرستان، در محدوده جغرافیایی یک استان قرار دارند و از به هم پیوستن چند بخش، شهرستان

۲) یک تا چند بخش، در محدوده جغرافیایی یک شهرستان قرار می‌گیرد و از به هم پیوستن چند شهرستان، استان

۳) شهر و دهستان به طور مشترک در محدوده جغرافیایی بخش قرار دارند و از به هم پیوستن چند بخش، شهرستان

۴) روستا و شهر به طور مشترک در محدوده جغرافیایی شهرستان قرار دارند و از به هم پیوستن چند شهرستان، بخش

۸۳- کدام گزینه در ارتباط با تاریخچه تقسیمات کشوری در ایران بعد از اسلام، به درستی تنظیم شده است؟

۱) عناصر اصلی تقسیمات کشوری در دوره زندیه، همانند دوره عباسیان و برخلاف دوره قاجاریه بود.

۲) عناصر اصلی تقسیمات کشوری در دوره عباسیان، همانند دوره صفویه و برخلاف دوره افشاریه بود.

۳) عناصر اصلی تقسیمات کشوری در دوره افشاریه، همانند دوره قاجاریه و برخلاف دوره زندیه بود.

۴) عناصر اصلی تقسیمات کشوری در دوره صفویه، همانند دوره افشاریه و برخلاف دوره عباسیان، بود.

۸۴- پژوهشگر در چه زمانی بهتر است که به سالنامه آماری مراجعه کرده و تغییرات جمعیتی یک شهر را بررسی کند؟

۱) زمانی که با استخراج و طبقه‌بندی اطلاعات، به حفظ اطلاعات ضروری پرداخته است.

۲) زمانی که از قبل، پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندانه به سؤالات تحقیق ارائه کرده است.

۳) زمانی که با ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه‌های تدوین شده خود می‌پردازد.

۴) زمانی که به کمک روش میدانی یعنی مطالعه عکس‌های هوایی، وسعت شهر را بررسی کرده است.

- ۸۵- در هر مکان پدیده‌های مختلفی هستند که بر یکدیگر اثر گذاشته و به نوبه خود از آن تأثیر می‌پذیرند؛ از جمله .....  
 (۱) پدیده مهاجرت بی‌رویه روستا به شهر که باعث گسترش مناطق حاشیه می‌شود و مهاجرت شهر به روستا که در اثر گرانی و کمبود مسکن شکل گرفته است.  
 (۲) پدیده مهاجرت روستا به شهر که باعث افزایش رشد طبیعی جمعیت شهرها می‌شود و مهاجرت معکوس که در اثر افزایش آلودگی هوا شکل گرفته است.  
 (۳) پدیده شهرگریزی که منجر به مناطق حاشیه شهری می‌شود و مهاجرت بی‌رویه روستا به شهر که در اثر کاهش رشد طبیعی جمعیت شکل گرفته است.  
 (۴) پدیده مهاجرت شهر به روستا که باعث کمبود مسکن در شهرها می‌شود و مهاجرت روستا به شهر که در اثر افزایش آلودگی هوا شکل گرفته است.

۸۶- توده هوای «سرد و خشک سیبری» و «گرم و خشک» ..... در بخشی از کشورمان می‌شود.

- (۱) در فصول متفاوتی در طول سال وارد ایران می‌شوند و به ترتیب منجر به افزایش و کاهش دما
- (۲) در فصول مشترکی در طول سال وارد ایران می‌شوند و به ترتیب باعث کاهش و افزایش دما
- (۳) به ترتیب در دوره گرم و سرد سال وارد ایران می‌شوند و به‌طور مشترک باعث افزایش دما
- (۴) به ترتیب در دوره سرد و گرم سال وارد ایران می‌شوند و به‌طور مشترک باعث تغییرات دما

۸۷- کدام گزینه درباره نحوه تشکیل دریا‌های شمالی و جنوبی کشورمان، به‌درستی مطرح شده است؟

- (۱) پیشروی اقیانوس هند از طریق خلیج فارس و تنگه هرمز به دره‌های زاگرس، دریای عمان فعلی را تشکیل داده است.
- (۲) خلیج فارس بخشی از آب‌های اقیانوس هند است و از بقایای دریای بزرگ تتیس در نیمکره شمالی تشکیل شده است.
- (۳) دریای خزر همانند دریای عمان بخشی از آب‌های اقیانوس هند است و زمانی بخش اعظم نیمکره جنوبی را می‌پوشاند.
- (۴) دریای خزر برخلاف دریای عمان از بقایای دریای بزرگ تتیس است و زمانی بخش اعظم نیمکره شمالی را می‌پوشاند.

۸۸- کوهستان‌های تالش، منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است و کوه‌های البرز از تنگه منجیل

شروع شده و تا کوه‌های شاهکوه در نزدیکی شاهرود ادامه دارد؛ بنابراین .....

- (۱) منطقه کوهستانی البرز همانند منطقه کوهستانی تالش، امتداد غربی- شرقی دارد.
- (۲) منطقه کوهستانی البرز همانند منطقه کوهستانی تالش، امتداد شمالی- جنوبی دارد.
- (۳) منطقه کوهستانی تالش برخلاف منطقه کوهستانی البرز، امتداد غربی- شرقی دارد.
- (۴) منطقه کوهستانی تالش برخلاف منطقه کوهستانی البرز، امتداد شمالی- جنوبی دارد.

۸۹- کدام گزینه درباره دریای عمان درست است؟

- (۱) به‌دلیل اینکه به آب‌های آزاد جهان دسترسی دارد، از نظر اقتصادی اهمیت بسیاری برای ایران دارد.
- (۲) به‌دلیل اینکه دروازه خروجی نفت خلیج فارس است، از نظر اقتصادی اهمیت بسیاری برای ایران دارد.
- (۳) به‌واسطه مجاورت با آب‌های آزاد و منابع نفت و گاز، از نظر نظامی موقعیت نسبی بالایی برای ایران دارد.
- (۴) به‌واسطه وجود سواحل با عمق کم و قابلیت‌های دفاعی، از نظر نظامی موقعیت نسبی بالایی برای ایران دارد.

۹۰- کدام گزینه با مشخصات یا محدودیت‌های باغداری در کشورمان، مغایرت دارد؟

- (۱) تنوع آب‌وهوایی در کشورمان باعث شده است که هر استان، استعداد خاصی در کشت میوه داشته باشد.
- (۲) گستردگی کشور در عرض جغرافیایی، مانع از تنوع و پراکندگی تولیدات باغی در هر استان شده است.
- (۳) به‌دلیل مشخصات موقعیت ریاضی ایران، منابع آبی در کشورمان با محدودیت‌های زیادی مواجه است.
- (۴) برخی نواحی ایران دارای اقلیمی با اختلافات شدید دما و برخی دیگر دارای اعتدال دمای سالانه است.

۹۱- در کدام گزینه، هر دو عبارت تصور هستند؟

- (۱) نسبت دادن اوصافی به چیزی - رودها کم آب شده‌اند
- (۲) این کتاب خواندنی است - فلزها رسانا نیستند
- (۳) خانه‌ای که تمیز شده است - اگر هوا گرم شود
- (۴) اسب بی‌جان نیست - به‌به چه باغ سرسبزی

۹۲- در کدام گزینه، استدلالی برای کشف یک تصدیق مجهول ارائه شده است؟

- (۱) با اتوبوس به مدرسه می‌رویم، چون باصرفه و مطمئن است.
- (۲) دانش منطق قواعد تعریف و استدلال درست را می‌آموزد.
- (۳) بلیت الکترونیکی، شبیه کارت بانکی است.
- (۴) هیچ انسانی در این دنیا جاودان نیست.

۹۳- کدام گزینه شامل مغالطه نگارشی کلمات نیست؟

- (۱) مشخص نکردن معنای موردنظر در کلماتی که ظاهری شبیه هم دارند.
- (۲) عدم استفاده از علائم سجاوندی در مواردی که لازم است.
- (۳) غلط‌های املائی که موجب تغییر معنای کلمه شود.
- (۴) رعایت نکردن اعراب و حرکت‌گذاری

۹۴- کدام عبارت درباره مفهوم جزئی، درست است؟

- (۱) ممکن است نامگذاری خاص برای تعداد زیادی از افراد باشد.
- (۲) اوصافی که فقط بر یک فرد شامل می‌شود، جزئی است.
- (۳) قابلیت صدق بر بیش از یک مورد را ندارد.
- (۴) همواره دارای یک مصداق خارجی است.

۹۵- رابطه مصادیق «شکل و استوانه» و «خودکار و رنگ»، به ترتیب کدام است؟

- (۱) عموم و خصوص من‌وجه - عموم و خصوص مطلق
- (۲) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص من‌وجه
- (۳) عموم و خصوص من‌وجه - تباین
- (۴) عموم و خصوص مطلق - تباین

۹۶- مفاهیم کدام گزینه، با شکل مقابل تناسب دارد؟

- (۱) الف: دانش‌آموز ب: انسان ج: قه‌بلند د: ایرانی
- (۲) الف: مرکبات ب: میوه ج: قرمز د: سیب
- (۳) الف: گیاه ب: درخت ج: بوته د: کاج
- (۴) الف: جسم ب: کیف ج: چرمی د: سبز

۹۷- ایراد هر کدام از تعریف‌های زیر، به ترتیب چیست؟

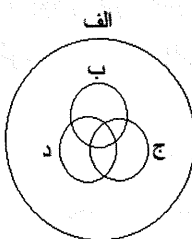
- ناشنوا کسی است که صداها را نمی‌شنود.

- امتداد، بُعد مفظور در اجسام است.

- کبوتر حیوان پرنده تخم‌گذار است.

(۱) مانع نیست - دوری است - جامع نیست.

(۳) دوری است - واضح نیست - مانع نیست.



(۲) دوری است - واضح نیست - جامع نیست.

(۴) مانع نیست - واضح نیست - مانع نیست.



۹۸- در کدام بیت، استدلال تمثیلی وجود دارد؟

- (۱) بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم / فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم.
- (۲) جهان چون خط و خال و چشم و ابروست / که هر چیزی به جای خویش نیکوست.
- (۳) همچو نی دمساز و مشتاقی که دید / همچو نی زهری و تریاقی که دید.
- (۴) چو بد کردی مشو غافل ز آفات / که واجب شد طبیعت را مکافات.

۹۹- در کدام استدلال، مغالطه وجود دارد؟

- (۱) طبق گزارش اداره ثبت احوال، تمام متولدین پسر در هفته گذشته، در شناسنامه «علی» نامگذاری شده‌اند.
- (۲) در دزدی از این مغازه، قفل در نشکسته، زنگ خطر به صدا درنیامده؛ حتماً دزد کلید داشته است.
- (۳) چون طلا هم مانند آهن و مس و جیوه فلز است، پس حتماً رسانای برق است.
- (۴) تهران مانند یک بیمار است؛ لذا هر چند وقت یکبار به خود می‌لرزد.

۱۰۰- قضایای ذکرشده در کدام گزینه، به ترتیب شخصی و محصوره هستند؟

- (۱) یاران امام حسین (ع) ۷۲ تن بودند. — صحابه پیامبر اکرم (ص) باتقوا بودند.
- (۲) دانش‌آموزان این مدرسه درسخوان هستند. — انسان‌ها به تغذیه نیاز دارند.
- (۳) کوه دماوند بلندترین کوه ایران است. — این خانه‌ها نوساز هستند.
- (۴) ماه بهمن سردترین ماه سال است. — هیچ فلزی عایق نیست.

۱۰۱- کدام عبارت درباره قضیه محصوره، درست است؟

- (۱) جزئی یا کلی بودن سور آن، مربوط به مصادیق موضوع است.
- (۲) همواره دارای سورهایی برای جزئی یا کلی بودن است.
- (۳) وظیفه سور در آن، تعیین موجه یا سالبه بودن است.
- (۴) موضوع آن ممکن است کلی یا جزئی باشد.

۱۰۲- در صورتی که دو قضیه «هیچ الف ب نیست» و «هیچ ب الف نیست» درست باشند، دو مفهوم «الف و ب» .....

- (۱) رابطه‌ای از میان نسبت‌های چهارگانه ندارند.
- (۲) می‌توانند صادق یا کاذب باشند.
- (۳) نقیض یا ضد یکدیگر هستند.
- (۴) رابطه عکس مستوی دارند.

۱۰۳- اگر قضایای «هر الف ب است» و «هیچ ج ب نیست» صادق باشند، کدام یک از قضایای زیر صادق خواهند بود؟

- |                      |                       |
|----------------------|-----------------------|
| الف: بعضی الف ج است. | ب: هیچ الف ج نیست.    |
| پ: بعضی الف ج نیست.  | ت: هیچ ج الف نیست.    |
| (۱) «ب» و «ت»        | (۲) «الف» و «پ» و «ت» |
| (۳) «الف» و «پ»      | (۴) «ب» و «پ» و «ت»   |

۱۰۴- کدام گزینه در تعیین شکل قیاس اقترانی مؤثر است؟

- (۱) تکرار حدوسط به لحاظ لفظی و معنایی
- (۲) موجه یا سالبه بودن مقدمات
- (۳) جایگاه حدوسط در دو مقدمه
- (۴) شرایط معتبر بودن قیاس

۱۰۵- کدام عبارت درباره قضایای منفصل، درست است؟

- (۱) قضایایی شرطی نیستند؛ زیرا میان دو طرف قضیه، انفصال وجود دارد.
- (۲) جزو قضایای شرطی هستند؛ زیرا در آن‌ها هم حکم، مشروط است.
- (۳) اگر «یا» را حذف کنیم، یک قضیه شرطی متصل باقی می‌ماند.
- (۴) باید در قالب کلی «اگر — آنگاه —» قرار گیرند.

- ۱۰۶- در کدام گزینه لفظ «یا»، قضیه منفصله حقیقی را نشان می‌دهد؟
- (۱) در بازی دوستانه فوتبال امروز یا تیم ما برنده می‌شود یا تیم حریف.
  - (۲) یا این داوطلب در آزمون پذیرفته می‌شود یا رد می‌شود.
  - (۳) فرد خوش اخلاق یا نزد خدا محبوب است یا نزد مردم.
  - (۴) این موجود یا حیوان است یا غیرانسان.
- ۱۰۷- کدام گزینه درباره قیاس استثنایی درست است؟
- (۱) تمام حالت‌های آن دارای نتیجه معتبر است.
  - (۲) اجزای نتیجه، در مقدمات پراکنده است.
  - (۳) ضرورتاً دارای دو مقدمه شرطی است.
  - (۴) مقدمه اول آن شرطی است.
- ۱۰۸- برای «قناع دیگران» و «غلبه بر مخاطب»، به ترتیب کدام آموزش‌ها انجام می‌شود؟
- (۱) استفاده مناسب از زبان بدن - اعتراف گرفتن مرحله به مرحله نسبت به پذیرش سخنان خود از مخاطب
  - (۲) اعتراف گرفتن مرحله به مرحله نسبت به پذیرش سخنان خود از مخاطب - غافلگیر کردن شنوندگان
  - (۳) غافلگیر کردن مخاطب - برقراری تماس چشمی با شنوندگان
  - (۴) برقراری تماس چشمی با مخاطب - روان و شیوا سخن گفتن
- ۱۰۹- بار ارزشی کدام عبارت با بقیه متفاوت است؟
- (۱) او که ادعای علم و دانش داشت، حماقت از سر و رویش می‌بارید.
  - (۲) کسی که زودباور و ساده لوح باشد زود فریب می‌خورد.
  - (۳) با فردی ساده دل و ساده زیست همسفر شدم.
  - (۴) صاحب ملک فردی طماع و دنیادوست است.
- ۱۱۰- کدام عبارت، نادرست است؟
- (۱) اگر فردی با ذکر دلایل معتبر و با نسبت دادن ویژگی‌های خوب و شایسته به فرد یا نظریه‌ای، افراد را به گرایش به آن ترغیب کند از مغالطه تله‌گذاری استفاده کرده است.
  - (۲) هنگامی که پارچه‌فروشی فوراً چند دور طاقه پارچه را برای مشتری باز می‌کند تا مشتری برای خرید تحت فشار قرار گیرد، نمونه‌ای از مغالطه بر اثر عوامل روانی است.
  - (۳) به کار بردن اشتباهی یا عمدی کلماتی که دارای بار ارزشی متفاوتی هستند، می‌تواند منشأ خطای اندیشه باشد.
  - (۴) بر منطق‌دانان لازم است به تأثیر عوامل روانی بر ذهن انسان و خطاهای ناشی از آن نیز بپردازند.

## اقتصاد

- ۱۱۱- کدام گزینه در بردارنده پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟
- الف) کدام نوع بیکاری در حالتی رخ می‌دهد که نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد، اما نیروی کار ماهر مورد نیاز است؟
- ب) اولین و مهم‌ترین هدف مالیات چیست؟
- ج) وظیفه قانونی پرداخت مالیات در «مالیات بر مصرف» بر دوش کیست؟
- د) در کشورهایی که سازوکار مالیات بر ارزش افزوده برقرار است، کسب‌وکارها منبع مالیات را از چه راهی جمع‌آوری می‌کنند؟
- (۱) الف: بیکاری ساختاری ب: افزایش درآمد دولت ج: تولیدکنندگان و فروشندگان د: فروش خودشان
  - (۲) الف: بیکاری اصطکاکی ب: کاهش نابرابری ج: مصرف‌کنندگان د: خرید از دیگر کسب‌وکارها
  - (۳) الف: بیکاری ساختاری ب: کاهش فاصله اقتصادی و اجتماعی ج: مصرف‌کننده نهایی د: فروش خودشان
  - (۴) الف: بیکاری اصطکاکی ب: توزیع عادلانه ثروت ج: عرضه‌کنندگان د: خرید از دیگر کسب‌وکارها

۱۱۲- با توجه به اطلاعات ارائه شده درباره سطح عمومی قیمت‌ها در سال گذشته برای سه کشور A, B, C، چنانچه درصد تغییر cpi کشور A و B برابر و درصد تغییر cpi کشور C شش برابر کشور A و B باشد، سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال برای کشور A و در ابتدای سال برای کشور C به ترتیب چند واحد است؟

کشور	قیمت در ابتدای سال	قیمت در انتهای سال
A	۲۵۰۰	؟
B	۸۰۰	۸۸۰
C	؟	۴۵۰۰

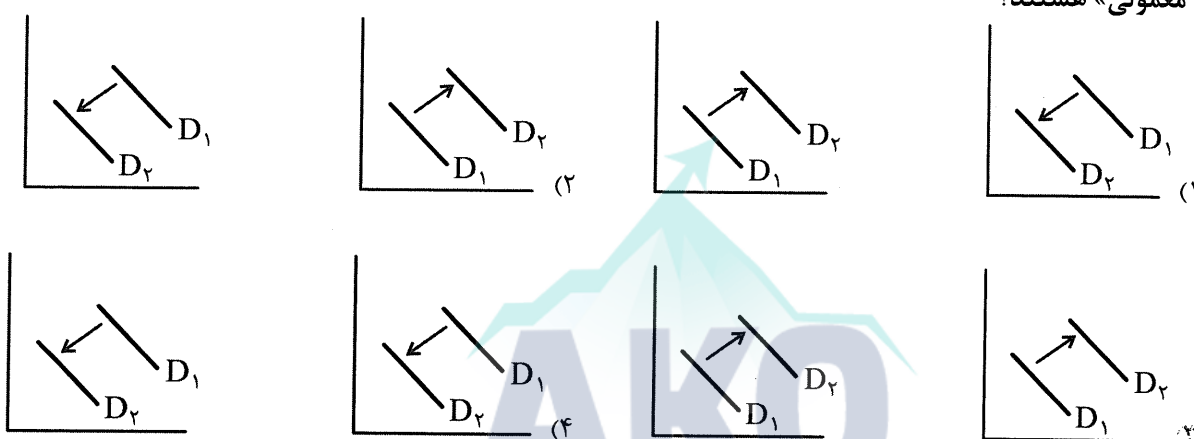
۲۸۲۱/۵ - ۲۷۵۰ (۱)

۲۸۱۲/۵ - ۲۷۰۵ (۲)

۲۸۱۲/۵ - ۲۷۵۰ (۳)

۲۸۲۱/۵ - ۲۷۰۵ (۴)

۱۱۳- با افزایش درآمد مصرف‌کننده، کدام دو نمودار به ترتیب از راست به چپ، بیانگر تقاضای «کالای پست» و «کالای معمولی» هستند؟



۱۱۴- به ترتیب، صحیح یا غلط بودن جملات زیر، در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

- ویژگی نوآور بودن یک کارآفرین به این معناست که منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کند.
- مقایسه هزینه‌ها و منافع همیشه براساس اطلاعاتی که از آن‌ها داریم، انجام نمی‌گیرد.
- با در نظر گرفتن اصول انتخاب درست برای تصمیم‌گیری صحیح، نباید هزینه‌های هدررفته را در محاسبات لحاظ کنیم.
- منظور از هزینه فرصت یک انتخاب، از دست دادن همه گزینه‌های خوب بعدی است.
- یک کارآفرین موفق ضرورتاً از ابتدا مهارت ابتکار عمل، توانایی مالی بالا، ریسک‌پذیری و کار و تلاش زیاد داشته است.

(۱) غ - غ - ص - ص - غ - غ

(۲) غ - غ - ص - ص - غ - غ

(۳) ص - ص - غ - غ - ص - ص

(۴) ص - غ - غ - ص - غ - غ

۱۱۵- اطلاعات زیر مربوط به یک بنگاه اقتصادی است. عملکرد سالیانه این بنگاه چگونه است؟

الف- اجاره کارگاه سالانه  $\frac{1}{4}$  خرید مواد اولیه

ب- خرید ماشین‌آلات ۲۰ برابر اجاره کارگاه

ج- درآمد حاصل از فروش محصولات ۲۵ برابر مواد اولیه

د- هزینه اجاره مسکن ملک کارگاه سالانه ۱۲۰ میلیون ریال

ت- پرداخت ماهانه حقوق کارگران و کارمندان ۱۵ میلیون ریال

و- خرید مواد اولیه سالانه ۱۰۰ میلیون ریال

(۱) سود ۱,۰۵۰,۰۰۰,۰۰۰

(۲) سود ۱,۱۷۰,۰۰۰,۰۰۰

(۳) زیان ۱,۰۵۰,۰۰۰,۰۰۰

(۴) زیان ۱,۱۷۰,۰۰۰,۰۰۰



۱۱۶- کشورهای «الف» و «ب» فقط دو محصول قهوه و موز تولید می‌کنند. کشور «الف» به‌ازای تولید هر کیلو قهوه، از ۴ کیلو موز صرف‌نظر می‌کند و کشور «ب» به‌ازای تولید هر کیلو قهوه، از تولید ۸ کیلو موز صرف‌نظر می‌کند. با توجه به اطلاعات ارائه‌شده: الف- کشور «الف» دارای کدام مزیت است؟

- ب- در صورت عدم رعایت اصل مزیت مطلق و نسبی، در کدام موقعیت منحنی مرز امکانات تولید قرار می‌گیریم؟
- (۱) مزیت نسبی در تولید موز - روی منحنی  
(۲) مزیت مطلق در تولید قهوه - زیر منحنی  
(۳) مزیت مطلق در تولید موز - روی منحنی  
(۴) مزیت نسبی در تولید قهوه - زیر منحنی

۱۱۷- کدام گزینه دربردارنده پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

الف- ایران در کدام دوران فرصت طلایی خود را برای جبران عقب‌ماندگی‌ها از دست داد؟  
ب- اقتصاد مقاومتی، اقتصادی است پیشرفته، ..... و ..... که در برابر تهدیدات و تکان‌های داخلی و خارجی، آسیب‌ناپذیر است و با اتکالی به ..... و استفاده از .....، نیازها و مشکلات اقتصادی را رفع می‌کند.  
ج- ویژگی اصلی اقتصاد ایران در دوره پهلوی چه بود؟

- (۱) الف: پهلوی ب: مقاوم - مردمی - مزیت‌های نسبی داخلی - پیمان‌های تجاری صحیح ج: دولت حضوری گسترده در عرصه اقتصاد کشور داشت و توانست سازمان و تشکیلات خود را نوسازی کند و نظام نوینی در مالیات‌گیری و بودجه‌بندی کشور پدید آورد.  
(۲) الف: پهلوی ب: مردمی - دانش‌بنیان - قابلیت‌ها و ظرفیت‌های داخلی - فرصت‌های خارجی ج: اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود جدا شد و به‌جای تکیه بر پایه‌های بومی و درونزای داخلی و ملی خود به بیرون از مرزها و قدرت‌های بزرگ متکی شد.  
(۳) الف: قاجار ب: مقاوم - مردمی - مزیت‌های نسبی داخلی - پیمان‌های تجاری صحیح ج: اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود جدا شد و به‌جای تکیه بر پایه‌های بومی و درونزای داخلی و ملی خود به بیرون از مرزها و قدرت‌های بزرگ متکی شد.  
(۴) الف: قاجار ب: مردمی - دانش‌بنیان - قابلیت‌ها و ظرفیت‌های داخلی - فرصت‌های خارجی ج: دولت حضوری گسترده در عرصه اقتصاد کشور داشت و توانست سازمان و تشکیلات خود را نوسازی کند و نظام نوینی در مالیات‌گیری و بودجه‌بندی کشور پدید آورد.

۱۱۸- با توجه به اطلاعات مندرج در جدول مقابل (سال پایه: ۸۹):

سال ۹۰		سال ۸۹		
مقدار	قیمت	مقدار	قیمت	کالا
۲۰	۲۵۰	۴۰	۲۰۰	A
۳۰۰	۱۸۰	۱۵۰	۱۰۰	B

الف- تولید ناخالص داخلی واقعی در سال ۹۰ چقدر است؟

ب- نرخ رشد تولید اسمی در سال ۹۰ چقدر است؟

- (۱) ۱۶۵/۵ - ۵۹۰۰۰  
(۲) ۱۵۶/۵ - ۳۴۰۰۰  
(۳) ۱۵۶/۵ - ۵۹۰۰۰  
(۴) ۱۶۵/۵ - ۳۴۰۰۰

۱۱۹- کدام گزینه، پاسخ درست پرسش‌های زیر را بیان کرده است؟

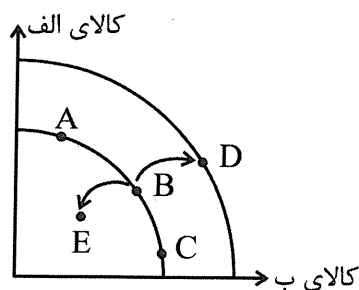
الف) مطلب «مجموع نیروهای مولد، شرکت‌ها، مؤسسات تولیدی و خدماتی یک کشور، باید روی پای خود بایستند تا بتوانند در صورت به‌وجود آمدن بحران، تمامی نیازهای اساسی و حیاتی‌شان را خودشان تولید و تأمین کنند و وابسته به بیگانگان نباشند»، به کدام مفهوم اقتصادی اشاره دارد؟

ب) دولت در شرایط تورمی، کدام سیاست پولی را به‌کار می‌گیرد؟

ج) امروزه، پشتوانه پول‌های تحریری و کاغذی و ... چیست؟

د) اساسی‌ترین شاخص ارزیابی وضعیت اشتغال کشور، چگونه به‌دست می‌آید؟

- (۱) الف: ثبات اقتصادی ب: سیاست انبساطی ج: طلا و نقره نزد صرافان د: درصد نسبت جمعیت شاغل به جمعیت بیکار  
(۲) الف: مقاوم‌سازی اقتصادی ب: سیاست انقباضی ج: قدرت اقتصادی کشور د: درصد نسبت جمعیت بیکار به جمعیت فعال  
(۳) الف: استحکام اقتصادی ب: سیاست کاهش نقدینگی در گردش ج: قدرت اقتصادی کشور د: درصد نسبت جمعیت شاغل به جمعیت بیکار  
(۴) الف: تاب‌آوری اقتصاد ب: سیاست افزایش نقدینگی در گردش ج: طلا و نقره نزد صرافان د: درصد نسبت جمعیت بیکار به جمعیت فعال



۱۲۰- با توجه به منحنی مرز امکانات مقابل:

الف- حرکت از نقطه B به D به چه معناست؟

ب- در کدام نقطه، بهتر شدن وضعیت شرکت، مستلزم بدتر شدن وضع دیگری است؟

ج- حرکت از نقطه B به E منجر به چه وضعی خواهد شد؟

(۱) الف: افزایش کارایی      ب: E      ج: دور شدن از وضع بهینه

(۲) الف: رشد اقتصادی      ب: B      ج: ناکارایی

(۳) الف: توسعه اقتصادی      ب: C      ج: عدم اشتغال

(۴) الف: افزایش بهره‌وری      ب: D      ج: دور شدن از وضع بهینه

۱۲۱- کدام گزینه در مورد مدل جریان چرخشی فعالیت‌های اقتصادی نادرست است؟

(۱) ارتباط دولت با بازار محصولات و بازار عوامل تولید یک ارتباط دو سویه است.

(۲) خانوارها به دو شکل در اقتصاد مشارکت می‌کنند؛ خریدار محصولات بنگاه‌ها و صاحب و مالک عوامل تولید هستند.

(۳) دولت با دریافت مالیات از شرکت‌ها و خانوارها و یارانه از آنها نقشی مهم در اقتصاد ایفا می‌کند.

(۴) پرداختی‌های عوامل تولید به خانوارها تحت عناوین مزد یا حقوق، اجاره یا بها صورت می‌گیرد که همان هزینه‌های تولید بنگاه‌ها هستند.

۱۲۲- اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، مربوط به یک جامعه فرضی است. با توجه به مندرجات جدول:

الف) ارزش پولی مسکوکات موجود در دست مردم، چقدر است؟

ب) میزان حجم شبه پول این جامعه چیست؟

ج) کل نقدینگی این جامعه، کدام است؟

۱۸۲۰ واحد پولی	ارزش پولی مجموع حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت و بلندمدت	۱
۲۵ درصد موجودی اسکناس‌ها	ارزش پولی مجموع مسکوکات در دست مردم	۲
۶۰۰۰ واحد پولی	ارزش پولی مجموع اسکناس‌ها	۳
۵۲۸ واحد پولی	ارزش پولی سپرده‌های دیداری	۴
۲۸۹ واحد پولی	چک پول	۵

(۱) الف: ۱۵۰۰      ب: ۱۸۲۰      ج: ۹۶۰۹      (۲) الف: ۱۵۰۰      ب: ۱۸۰۲      ج: ۹۶۹۰

(۳) الف: ۱۵۵۰      ب: ۱۸۲۰      ج: ۹۶۹۰      (۴) الف: ۱۵۵۰      ب: ۱۸۰۲      ج: ۹۶۰۹

۱۲۳- کدام گزینه در بردارنده پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

الف) «یک منشأ رشد اقتصادی» و «شاخص اندازه‌گیری رشد اقتصادی»، به ترتیب کدام‌اند؟

ب) در گزارش‌های توسعه انسانی، ایران جزو کدام کشورها محسوب می‌شود؟

(۱) الف: ابداعات و اختراعات - دهک‌ها      ب: توسعه یافته

(۲) الف: افزایش در منابع - تولید ناخالص داخلی      ب: با توسعه یافتگی بالا

(۳) الف: ابداعات و اختراعات - دهک‌ها      ب: با توسعه یافتگی بالا

(۴) الف: افزایش در منابع - تولید ناخالص داخلی      ب: توسعه یافته

جدول وضعیت توزیع درآمد کشور A مربوط به سال ۲۰۲۰	
؟	سهام دهک اول
۴	سهام دهک دوم
۳/۵	سهام دهک سوم
۵۵	سهام دهک چهارم
؟	سهام دهک پنجم
۸۸	سهام دهک ششم
؟	سهام دهک هفتم
؟	سهام دهک هشتم
۱۹	سهام دهک نهم
۲۷	سهام دهک دهم

۱۲۴- جدول مقابل، نشانگر وضعیت توزیع درآمد کشور A در سال ۲۰۲۰ با جمعیت ۹۰ میلیون نفر براساس «شاخص دهک‌ها» است. اگر «تفاوت سهام دهک اول و سوم = ۱/۵ درصد»، «تفاوت سهام دهک سوم و پنجم = ۳ درصد»، «تفاوت سهام دهک هفتم و نهم = ۱۷/۵ درصد» و «تفاوت سهام دهک هفتم و هشتم = ۶ درصد» باشد، در این صورت؛ الف) به ترتیب سهام دهک‌های اول، پنجم، هفتم، هشتم چقدر است؟ ب) اگر در کشور B شاخص دهک‌ها ۱۵ باشد، توزیع درآمد در کدام کشور عادلانه‌تر است؟

ج) جمعیت دهک پنجم چند میلیون نفر است؟

- ۱) الف: ۱۵, ۹/۵, ۶/۵, ۲  
ب: کشور A ج: ۹ میلیون نفر
- ۲) الف: ۱۵, ۱۰, ۶, ۲۲  
ب: کشور B ج: ۶/۵ میلیون نفر
- ۳) الف: ۱۵, ۱۰, ۶/۵, ۲/۵  
ب: کشور A ج: ۶/۵ میلیون نفر
- ۴) الف: ۱۵, ۹/۵, ۶, ۲/۵  
ب: کشور B ج: ۹ میلیون نفر

۱۲۵- کدام گزینه در رابطه با مفهوم، معنا و تعریف اصطلاحات اقتصادی، نادرست است؟

- الف) تقاضاکنندگان نیروی کار، صاحبان شرکت‌ها و کارخانه‌ها یا سرمایه‌گذارانی هستند که نیروی کار را استخدام می‌کنند و گاهی در اقتصاد به آن‌ها کارفرما هم می‌گویند.
- ب) در سال ۱۹۴۷ برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام قرارداد «نفتا» مشهور شد.
- ج) انحصار طبیعی و قانونی، مشروط به مواظبت و مقررات‌گذاری صحیح می‌تواند برای مصرف‌کننده سودمند باشد.
- د) ابداعات و اختراعات باعث جابه‌جایی نقطه روی منحنی عرضه به سمت راست و بالا می‌شوند.

- ۱) الف و ج
- ۲) الف
- ۳) ب و د
- ۴) ب





آزمون ۱۰ از ۱۰



شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان  
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.  
امام خمینی (ره)

## پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دهم - جامع نوبت دوم (۱۴۰۲/۰۲/۱۵)

### ادبیات و علوم انسانی (دهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

[www.sanjeshserv.ir](http://www.sanjeshserv.ir)

#### مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی [test@sanjeshserv.com](mailto:test@sanjeshserv.com) معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.



کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

ریاضی و آمار (۱)

۱. گزینه ۴ درست است.

چون  $X = 1$  ریشه معادله است، در معادله صدق می کند و بنابراین:

$$(a+1) + (a-1) - 6 = 0 \Rightarrow 2a = 6 \Rightarrow a = 3 \Rightarrow 4x^2 + 2x - 6 = (2x-2)(2x+3) = 0 \Rightarrow x = -\frac{3}{2}$$

۲. گزینه ۳ درست است.

در حالت کلی، رابطه داده شده تابع است؛ هرگاه به ازای هر مقدار ورودی، دقیقاً یک مقدار خروجی داشته باشیم. بنابراین:

$$(2, a+b) = (2, 4), (3, a-b) = (3, 2)$$

$$\begin{cases} a+b=4 \\ a-b=2 \end{cases} \Rightarrow a=3, b=1 \Rightarrow a^2+b^2=9+1=10$$

۳. گزینه ۲ درست است.

سود - درآمد = هزینه

$$C(x) = -\frac{1}{2}x^2 + 3 \cdot x - (-\frac{1}{2}x^2 + 12x - 40) = 3 \cdot x - 12x + 40 = 18x + 40$$

۴. گزینه ۱ درست است.

قالیباف در یک روز ۶۰۰۰ گره می بافت و در هر هفته ۵ روز کار می کند، یعنی در یک هفته  $5 \times 6000 = 30000$  گره

$$\text{می بافت؛ بنابراین برای بافتن } \frac{4650000}{30000} = 155 \text{ گره } 4650000 \text{ هفته لازم است.}$$

۵. گزینه ۳ درست است.

با توجه به نمودار، داده ها به صورت ۱, ۲, ۳, ۳, ۴, ۵, ۵, ۵, ۶, ۶ داده ها به صورت ۱, ۲, ۳, ۳, ۴, ۵, ۵, ۵, ۶, ۶ هستند و چون تعداد داده ها زوج است، داریم:

$$m = \frac{4+5}{2} = 4.5$$

$$\bar{x} = \frac{f_1x_1 + \dots + f_nx_n}{f_1 + \dots + f_n} = \frac{1+2+3 \times 2+4+5 \times 3+6 \times 2}{1+1+2+1+3+2} = \frac{40}{10} = 4$$

۶. گزینه ۲ درست است.

با توجه به شکل،  $R_f = [0, 2]$  است.

۷. گزینه ۱ درست است.

$$2x+1=-1 \Rightarrow 2x=-2 \Rightarrow x=-1$$

$$2x+1=0 \Rightarrow 2x=-1 \Rightarrow x=-\frac{1}{2}$$

$$2x+1=1 \Rightarrow x=0$$

$$2x+1=2 \Rightarrow 2x=1 \Rightarrow x=\frac{1}{2}$$

$$D_f = \left\{ -1, -\frac{1}{2}, 0, \frac{1}{2} \right\}$$

۸. گزینه ۴ درست است.

اگر عدد مورد نظر را با  $X$  نمایش دهیم، داریم:

$$\frac{1}{2}x^2 = 4x + 10 \Rightarrow \frac{1}{2}x^2 - 4x - 10 = 0 \Rightarrow \Delta = 16 + 20 = 36 \Rightarrow x = \frac{4 \pm 6}{2 \times \frac{1}{2}} \xrightarrow{x \in \mathbb{N}} x = 10$$

۹. گزینه ۴ درست است.

در حالت کلی ضابطه تابع خطی به صورت  $f(x) = mx + h$  است. بنابراین با جای گذاری نقاط داده شده، داریم:

$$f(1) = 2 \Rightarrow m + h = 2, f(3) = 8 \Rightarrow 3m + h = 8$$

$$\begin{cases} m + h = 2 \\ 3m + h = 8 \end{cases} \Rightarrow m = 3, h = -1$$

$$\Rightarrow f(x) = 3x - 1 \xrightarrow{x=-1} f(-1) = 3(-1) - 1 = -4$$

۱۰. گزینه ۲ درست است.

$$x_0 = -\frac{b}{2a} = -\frac{-4}{2(2)} = \frac{4}{4} = 1 \xrightarrow{x=1} y_0 = y(1) = 2(1) - 4(1) + 8 = 6$$

$$2x_0^2 + y_0^2 = 2 + 36 = 38$$

۱۱. گزینه ۱ درست است.

با توجه به نمودار، داده‌ها به صورت ۱, ۱, ۳, ۳, ۳, ۳, ۵, ۷, ۷, ۷, ۷, ۷ هستند و چون تعداد داده‌ها زوج است، میانه به صورت

$$m = \frac{3+5}{2} = 4 \text{ است.}$$

۱۲. گزینه ۴ درست است.

$$\bar{x} = \frac{x_1 + \dots + x_n}{n} = \frac{9+14+16+13/5+18/5+19}{6} = \frac{90}{6} = 15$$

۱۳. گزینه ۳ درست است.

می‌دانیم زاویه بین هر دو شعاع از رابطه  $\frac{360}{n}$  به دست می‌آید که در آن  $n$  تعداد متغیرهاست؛ بنابراین  $n$  باید عددی طبیعی و بزرگ‌تر از ۲ باشد.

$$\frac{360}{n} = 55 \Rightarrow n = \frac{360}{55} = 6/5 \notin \mathbb{N} \quad \text{گزینه ۱ نمی‌تواند زاویه باشد؛ زیرا:}$$

$$\frac{360}{n} = 75 \Rightarrow n = \frac{360}{75} = 4/8 \notin \mathbb{N} \quad \text{گزینه ۲ نمی‌تواند زاویه باشد؛ زیرا:}$$

$$\frac{360}{n} = 72 \Rightarrow n = \frac{360}{72} = 5 \in \mathbb{N} \quad \text{گزینه ۳ می‌تواند زاویه باشد؛ زیرا:}$$

$$\frac{360}{n} = 50 \Rightarrow n = \frac{360}{50} = 7/2 \notin \mathbb{N} \quad \text{گزینه ۴ نمی‌تواند زاویه باشد؛ زیرا:}$$

۱۴. گزینه ۱ درست است.

با ضرب طرفین در عبارتهای مخرج، داریم:

$$\left(\frac{2}{x-1} + \frac{2x}{x-2}\right) \times (x-1)(x-2) = 2(x-2) + (2x)(x-1) = 0$$

$$\Rightarrow 2x^2 - 2x + 2x - 4 = 0 \Rightarrow x^2 = 2 \Rightarrow x = \pm\sqrt{2}$$

۱۵. گزینه ۱ درست است.

$$\bar{x} = \frac{x_1 + \dots + x_n}{n} \Rightarrow 12/2 = \frac{2+3+4+5+12+a+18+20+21+22}{10} \Rightarrow 122 = 107 + a \Rightarrow a = 15$$

بنابراین داده‌ها به صورت ۲, ۳, ۴, ۵, ۱۲, ۱۵, ۱۸, ۲۰, ۲۱, ۲۲ هستند و میانه  $m = \frac{12+15}{2} = 13/5$  است.





۲۳. گزینه ۱ درست است.

(۱) پیش از ورود اسلام ← پس از ورود اسلام

۲۴. گزینه ۴ درست است.

۲۵. گزینه ۲ درست است.

موارد غلط و اصلاح هر یک:

خراسان بزرگ ← سیستان ← خراسان بزرگ ← خراسان بزرگ ← آذربایجان ← عراقی

۲۶. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) هر دو ویژگی مربوط به شعر سبک خراسانی هستند. (۲ و ۴) هر دو ویژگی مربوط به نثر سامانی دوره اول هستند. قابل ذکر اینکه «کشف‌المحجوب» از آثار منشور غزنوی و سلجوقی دوره اول است.

۲۷. گزینه ۱ درست است.

تحول روحی و معنوی سنایی، آغازی برای دگرگونی عمیق در شعر فارسی گردید؛ آنچنان که به پیروی از وی بسیاری از شاعران به تصوف و عرفان روی آوردند و شاعران بزرگی چون عطار و مولوی ظهور کردند.

۲۸. گزینه ۳ درست است.

از جمله مسائلی که در تاریخ نثر این دو سده اهمیت دارد، توجه نویسندگان به فارسی‌نویسی است. (این بدان معنا نیست که از جمله مضامین این دوره نیز باشد).

۲۹. گزینه ۱ درست است.

نثر موزون به نام‌های نثر مسجع یا آهنگین نیز معروف است.

۳۰. گزینه ۲ درست است.

بررسی آرایه‌های خواسته‌شده:

(۱) ایهام: «تاب» به دو معنی ۱- چین‌وشکن ۲- صبر و تحمل \* «جهان» مجاز از مردم جهان  
 (۲) ایهام: «خاک بر سر می‌کنند» به دو معنی ۱- خاک بر روی آن می‌کشند ۲- خوار و ذلیل می‌کنند \* بیت فاقد مجاز است.  
 (۳) ایهام: «به راستی» به سه معنی ۱- به‌درستی، همانا ۲- از نظر کشیدگی و بلندی ۳- به صداقت و راستی \* «هزار» مجاز از عدد کثیر  
 (۴) بیت فاقد ایهام و مجاز است. (توجه: «روی» ایهام تناسب دارد که معنی اول به معنی فلز روی قابل قبول نیست و معنی دوم آن به معنی رخسار پذیرفته می‌شود).

۳۱. گزینه ۴ درست است.

بررسی انواع استعاره‌های هر گزینه:

(۱) «خورشید - بهرام» استعاره و جان‌بخشی دارند. (۲) «اختر - شمع - دیده شب‌زنده‌دار» همگی استعاره و جان‌بخشی دارند.  
 (۳) «روز - شب» استعاره و تشخیص دارند. (۴) «صبا» استعاره و تشخیص - «شیرازه آمال» استعاره دارد - «مجموعه گل» استعاره از وجود محبوب

۳۲. گزینه ۳ درست است.

بررسی آرایه‌های خواسته‌شده در هر گزینه:

(۱) مجاز: «قعر چاه - ستاره و ماه» به ترتیب مجاز از «ترک خود و مقام دوستی - عالم معنا» \* جناس بین ماه / چاه \* واج‌آرایی (آ - ت / د) بیت فاقد حسن تعلیل است. (توجه: در واج‌آرایی، حروفی که واجگاه مشترک دارند، مشترکاً ایجاد یک نوع واج‌آرایی می‌کنند. این حروف شامل ت د \* ک گ \* س ز \* ب پ \* ف و \* خ ق \* ... هستند).  
 (۲) مجاز: «دست» مجاز از انگشت \* واج‌آرایی (آ - ت / د) بیت فاقد جناس و حسن تعلیل است.  
 (۳) مجاز: «چمن» مجاز از گلستان و باغ \* جناس بین وجود / سجود - در / سر - عدم / قدم \* واج‌آرایی (د / ن / و) \* حسن تعلیل: علت خمیدگی گل بنفشه همانا خیرمقدم گفتن و تعظیم او به گل سرخ است.  
 (۴) مجاز: «آسمان» مجاز از آفرینش و هستی \* جناس بین بار / کار \* واج‌آرایی (آ - ت / د - ن) \* بیت فاقد حسن تعلیل است.

۳۳. گزینه ۲ درست است.

ابیات غیرپاسخ دارای «جناس ناهمسان یا ناقص» هستند ولی گزینه پاسخ فاقد این نوع جناس است.  
بررسی جناس‌ها:

- (۱) بگذاشتن / بگذشتن ← ناهمسان افزایشی (۲) چین «کشور چین» / چین «شکن» ← جناس همسان  
(۳) سر / بر ← جناس ناهمسان اختلافی - سبو / سو ← ناهمسان افزایشی (۴) زیر / زین ← ناهمسان اختلافی

۳۴. گزینه ۴ درست است.

سجع‌های هر عبارت شامل:

- (۱) باخبر / بی‌بصر (متوازی) \* در حضور / دور (مطرف)  
(۲) دستاری / دیناری (متوازی) \* سر / کمر (مطرف)  
(۳) یمن / صدق (متوازن) \* قدم / نفس (متوازن) \* درویشان / ایشان (مطرف)  
(۴) رفتی / خفتی (متوازی) \* بردی / مردی (متوازی)

۳۵. گزینه ۱ درست است.

شرط وجود ترصیع در ابیات و عبارات، این است که تمام سجع‌ها متوازی باشند و شرط ایجاد موازنه، وجود سجع یا سجع‌های متوازن در عبارت است.

بررسی نوع سجع‌ها:

- (۱) جلوه / پرده (متوازی) در پرده / از جلوه (متوازی) نهان / عیان (متوازی) ← ترصیع \* تضاد بین (در پرده، نهان / عیان)  
(۲) جفا / وفا (متوازی) پل / گل (متوازی) عاشق / دشمن (متوازن) شکستی / فشاندی (متوازی) ← موازنه \* تضاد بین (جفا / وفا)  
(۳) مهر / قهر (متوازی) عروس / عبوس (متوازی) بهار / خزان (متوازن) مه / گل (متوازن) ← موازنه \* تضاد بین (مهر / قهر) (عروس / عبوس) (بهار / خزان)  
(۴) بیت فاقد موازنه و ترصیع و دارای تضاد بین (آشتی / جنگ) (خط به خون / خط آمان) است.

۳۶. گزینه ۳ درست است.

بررسی آرایه‌های خواسته‌شده در ابیات:

- (ج) اشتقاق بین (حرم / حریم / حرمت)  
(الف) واژه‌آرایی (گوهر / جان / جهان / چرا)  
(ه) موازنه براساس سجع‌های متوازن بین (کی / تا) (گذار / بگویم) (رشک / فرض)  
(ب) قافیه درونی مصراع اول بین سجود و کبود

۳۷. گزینه ۳ درست است.

تقطیع هجایی هر گزینه:

- (۱) چ تَق صی ر کَر دَس ت این عِش ق با ت  
(۲) کِ عا لَم اَ زان جا ست یَک اَر مَ غا نی  
(۳) بَ کُف تَن دَ را یَن د اَج زا یِ خا مُش  
(۴) دَ رَس را رِ عِش فُش چُ اَب رِ سَ حا بی  
توجه: وزن همه مصراع‌ها چهار بار (U) است.

۳۸. گزینه ۴ درست است.

همان‌طور که بارها گفته‌ایم، هدف از طرح چنین سؤالاتی تقویت قوای شنوایی عروضی و عادت دادن دانش‌آموزان عزیز به خوانش روان و آهنگین اشعار است. با وجود این، وزن هر گزینه برای آموزش بهتر ارائه می‌گردد:

(الف و ب) دو بار (U-U/-UU-)

(ج) دو بار (U-U) + یک بار (U-)

(د) چهار بار (UU-)

۳۹. گزینه ۱ درست است.

با توجه به وزن گزینه‌ها (چهار بار --U) موارد نادرست و اصلاح آن‌ها ذکر می‌شود:  
 (۲) چه ها ← چه ها (۳) خورشید ← خُرشید (۴) اوستایی ← اوستایی

۴۰. گزینه ۲ درست است.

بررسی وزن هر گزینه (به آخرین رکن هر گزینه و مطابقت دادن آن با اولین رکن بیت سؤال توجه کنید):

بیت سؤال: --UU|--UU|--UU|--UU

(۱) --U|--U|--U|--U

(۲) --UU|--U|--U|--UU|--U

(۳) --UU|--U|--U|--UU|--U

(۴) --U|--U|--U|--U|--U

۴۱. گزینه ۴ درست است.

وزن هر گزینه:

(۱) --U|U|--U|U|--U|U

(۲) --U|--U|--U|--U

(۳) --U|--|U|--|U|--|U

(۴) --U|--U|--U|--U

۴۲. گزینه ۲ درست است.

بررسی ردیف - حرف یا حروف اصلی و الحاقی قافیه و قاعده آن:

(۱) ردیف (کردم) حروف اصلی (ر) فاقد حروف الحاقی = قاعده ۲ (مصوت + صامت)

(۲) فاقد ردیف \* حرف اصلی (او) فاقد حروف الحاقی = قاعده ۱ (مصوت بلند او)

(۳) فاقد ردیف \* حروف اصلی (ود) حروف الحاقی (م) = قاعده ۲ (مصوت + صامت)

(۴) ردیف (داشت) حروف اصلی (ان) فاقد حروف الحاقی = قاعده ۲ (مصوت + صامت)

۴۳. گزینه ۲ درست است.

بررسی ردیف - حروف اصلی و الحاقی قافیه در هر بیت:

(۱) ردیف (بودیم) حرف اصلی (او) حروف الحاقی (بی)

(۲) ردیف (آمده باشد) حروف اصلی (ار) فاقد حروف الحاقی

(۳) فاقد ردیف \* دوقافیه‌ای (محبت / قیامت - بمیرم / بگیرم) حروف اصلی به ترتیب (ت - یر) حروف الحاقی به ترتیب (ت - م)

(۴) ردیف (شود) حروف اصلی (رُد) حرف الحاقی (ه)

۴۴. گزینه ۱ درست است.

بررسی ردیف - حروف اصلی و الحاقی قافیه و درستی و نادرستی آن:

(۱) قافیه برجهاندی / رساندی \* حروف الحاقی [اند (پسوند گذرا ساز) + ی (شناسه)] فاقد حروف اصلی مشترک \* وجود پسوندهای الحاقی یکسان سبب نمی‌شود که دو کلمه‌ای که هیچ حرف مشترکی ندارند با هم قافیه شوند.

(۲) ردیف (نداشت) دوقافیه‌ای (توان / گمان - ستایش / نیایش) حروف اصلی در قافیه اول (ان) فاقد حروف الحاقی \* حرف اصلی در قافیه دوم (آ) حروف الحاقی آن (ی+ش)

(۳) دوقافیه‌ای (احسان / شیطان - کنم / زنم) حروف اصلی در قافیه اول (ان) فاقد حروف الحاقی \* حروف اصلی در قافیه دوم (ن - ن) حرف الحاقی آن (م) اختلاف مصوت‌ها در حروف اصلی قافیه (به دلیل داشتن پسوند الحاقی) سبب نادرست شدن قافیه نیست.

(۴) قافیه زشت خویان / تیره‌رویان \* حرف اصلی (او) حروف الحاقی (ی+ان)

۴۵. گزینه ۳ درست است.

بررسی قافیه‌های هر گزینه:

(۱) دو قافیه [روزها / سوزها: حروف اصلی (وز) حرف الحاقی (ها)] [بی‌گاه / همراه: حروف اصلی (آه) فاقد حروف الحاقی]

۲) دو قافیه [توفیق / تحقیق: حروف اصلی (یق) فاقد حرف الحاقی] [بگشای / بنمای: حرف اصلی (آ) حرف الحاقی (ی)]  
 ۳) یک قافیه [شود / رود: حروف اصلی (و) حرف الحاقی (د)] توجه: (شیرین تر / واپس تر) به دلیل عدم داشتن حرف اصلی مشترک هر چند دارای پسوند الحاقی یکسان هستند، قافیه محسوب نمی‌شوند.  
 ۴) دو قافیه [سر / پر: حروف اصلی (ر) فاقد حروف الحاقی] [دیوان) در مصراع اول به معنی قصر و کاخ و در مصراع دوم به معنی دیوها قافیه محسوب می‌شوند: حروف اصلی (یو) حروف الحاقی (ان)]  
 ۴۶. گزینه ۴ درست است.

در همهٔ گزینه‌های غیرپاسخ به «حبّ وطن و وطن دوستی» اشاره شده است، ولی در گزینهٔ پاسخ، شاعر از «اعتقادش به خداوند یگانه» سخن به میان آورده است.

۴۷. گزینه ۴ درست است.

مفهوم گزینه‌های دیگر:

۱) صبر ستودنی عاشق      ۲) سرعت گذر جوانی      ۳) کمال‌بخشی عشق

۴۸. گزینه ۱ درست است.

در بیت گزینهٔ پاسخ، مصراع دوم تعیین‌کنندهٔ مفهوم بیت است؛ این که معشوق ازلی ما خواستار کمترین توجه بنده‌اش است و اوست که به بندهٔ عاشقش توجه محض دارد.

۴۹. گزینه ۲ درست است.

توضیح آن که در بیت داده شده، «چشمهٔ حیوان» استعاره‌ای از «عشق الهی» است.

۵۰. گزینه ۳ درست است.

ابتدا مفهوم هر یک از ابیات غیرپاسخ:

۱) بروز ذات و سرشت انسان در سختی‌ها (۲) تحقق آسایش بعد از سختی‌ها (۴) رنج و بلائی بیشتر برای افراد برگزیده که نقطهٔ مشترک همگی، «ارزشمندی تحمل سختی‌ها» است.  
 مفهوم گزینهٔ پاسخ، «تأثیرپذیری سریع سرشت پاک افراد» است.

### علوم اجتماعی (۱)

۵۱. گزینه ۴ درست است.

جهان واژه‌ای است که معمولاً برای اشاره به مجموعه‌های بزرگ به کار می‌رود. صفحه ۱۷

جهان غرب هویت خود را براساس اقتصاد شکل می‌دهد و سرمایه‌داری عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی است. صفحه ۱۳۳  
 نگاه دنیوی جهان متجدد و ارزش‌های آن به‌گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت مجاز می‌داند. صفحه ۶۹

۵۲. گزینه ۲ درست است.

مجموعه پدیده‌های اجتماعی (نه کنش‌های اجتماعی) جهان اجتماعی را شکل می‌دهند. صفحه ۱۷

۵۳. گزینه ۳ درست است.

نهاد اجتماعی مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهایی است که برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کند. صفحه ۳۱

به مجموعه اهداف و ارزش‌های مشترکی که اعضای یک جهان اجتماعی خواهان رسیدن به آن‌ها هستند، آرمان اجتماعی می‌گویند. صفحه ۵۲  
 ۵۴. گزینه ۱ درست است.

تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد، اما تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی و عناصر محوری باشد، آن را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند. تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی بازگردد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است و تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها و هنجارها بازمی‌گردد، از نوع تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف نیست؛ بلکه از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.

با ظهور اسلام، عقاید و ارزش‌های بنیادی جامعه جاهلی نابود شد و لایه‌های سطحی آن در خدمت اسلام قرار گرفت و بدین



ترتیب، زبان عربی حامل کلام و بیان الهی شد. صفحه ۳۷

۵۵. گزینه ۳ درست است.

عده‌ای از جامعه‌شناسان مانند آگوست کنت، اسپنسر، دورکیم و مارکس معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند. دورکیم حرکت جوامع بشری را به دو مقطع تقسیم می‌کند و جوامع مقطع نخست را جوامع مکانیکی و جوامع مقطع دوم را جوامع ارگانیکی می‌نامد. در جوامع مکانیکی تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته است یا در حد ساده و ابتدایی است. صفحه ۳۸

۵۶. گزینه ۲ درست است.

جهان اجتماعی با آگاهی و اراده افراد انسانی پدید می‌آید، ولی این پدیده پس از آنکه با کنش انسان تحقق پیدا کرد، پیامدها و الزام‌هایی را به دنبال می‌آورد که وابسته به قرارداد و اراده تک‌تک افراد نیست. این پیامدها خود موقعیت جدیدی (فرصت‌ها و محدودیت‌ها) را برای کنش‌ها و انتخاب‌های بعدی ما فراهم می‌آورد. صفحه ۴۲

در جهان متجدد کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند، به شدت رواج می‌یابد. رواج این دسته از کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند. این وضعیت به تدریج انسان‌ها را اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌سازد که مثل قفس آهنین همه ابعاد وجود آنان را احاطه می‌کند و فرصت‌هایی از این قفس خودساخته را از آنان می‌گیرد. صفحه ۴۸

۵۷. گزینه ۴ درست است.

عبارت اول نادرست است؛ زیرا جهان دنیوی همه ظرفیت‌ها و استعداد‌های انسان را در خدمت دنیا به کار می‌گیرد و ظرفیت‌ها و خواسته‌های معنوی انسان‌ها را به فراموشی می‌سپارد. صفحه ۴۷

عبارت دوم درست است. صفحه ۳۵

عبارت سوم نادرست است؛ زیرا جهانی که باورها، ارزش‌ها و هنجارها و نمادهای آن شکل گرفته‌اند، به فعالیت اجتماعی ما شکل می‌دهند، اما هر یک از ما در برابر نتایج کنش گذشتگان صرفاً کنشگری منفعل و مجبور نیستیم، بلکه می‌توانیم یا در جهت تداوم، گسترش و پیشرفت این جهان حرکت کنیم یا در مسیر حرکت به سوی جهان اجتماعی جدیدی گام برداریم. صفحه ۴۲

عبارت چهارم درست است. صفحه ۵۴

۵۸. گزینه ۱ درست است.

کنش اجتماعی خردترین (کوچک‌ترین) پدیده اجتماعی است و سایر پدیده‌های اجتماعی، آثار و پیامدهای آن هستند. هنجار اجتماعی شیوه انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است. ارزش‌های اجتماعی آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که مورد توجه و پذیرش هستند و افراد یک جامعه نسبت به آن‌ها گرایش و تمایل دارند. صفحه ۱۳

۵۹. گزینه ۴ درست است.

پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند و از آنجا که افراد با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند، پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند. صفحه ۱۴

بخش‌هایی از جهان اجتماعی به آسانی تغییر می‌کنند و با حذف آن‌ها، جهان اجتماعی تداوم می‌یابد، اما بخش‌های دیگر به آسانی تغییر نمی‌کنند و اگر حذف شوند، جهان اجتماعی فرو می‌ریزد. به بخش‌هایی که امکان تغییر بیشتری دارند و نقش حیاتی و اساسی ندارند، لایه‌های سطحی جهان اجتماعی و به بخش‌هایی که تأثیر تعیین‌کننده بر جهان اجتماعی دارند، لایه‌های عمیق و بنیادین جهان اجتماعی می‌گویند. صفحه ۲۹

آرمان اجتماعی تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ، سیاست، اقتصاد، خانواده و ... است. صفحه ۵۲

۶۰. گزینه ۱ درست است.

جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند و عقل و وحی را به عنوان دو روش علمی معتبر نمی‌دانند، نمی‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند. از نظر این جوامع عقاید و ارزش‌های اجتماعی پدیده‌های هستند که صرفاً در قلمرو آرمانی یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند و ما فقط می‌توانیم بودن یا نبودن این ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را بشناسیم و برای داوری درباره درست و غلط بودن یا حق و باطل بودن آن‌ها راهی نداریم. صفحات ۵۴ و ۵۵

جهان اجتماعی برای بقا و تداوم اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهد. صفحه ۷۶

۶۱. گزینه ۱ درست است.

ما تنها با عضویت در جامعه ایران، ایرانی محسوب می‌شویم و این بخشی از هویت اجتماعی ما است؛ درحالی که زرنگی یا تنبلی و صبوری یا زودرنجی و ... ویژگی‌های فردی ما هستند. هر فردی در طول زندگی خود تغییرات هویتی بسیاری را پشت سر می‌گذارد؛ مثلاً از نوزادی، کودکی، نوجوانی و جوانی یا از بیسوادی، کم‌سوادی، دانشمندی و فرهیختگی می‌گذرد. ما در شکل‌گیری بعضی از ویژگی‌های هویتی مانند مکان و زمان تولد یا دختر و پسر بودن، نقشی نداریم، ولی بسیاری از ویژگی‌های هویتی مانند صفات اخلاقی و روانی را خودمان شکل می‌دهیم یا در شکل‌گیری آن، نقش و سهم بسیاری داریم. صفحه ۶۴

۶۲. گزینه ۲ درست است.

بدن ما مجرای ارتباط ما با جهان طبیعی و بخشی از آن محسوب می‌شود. نقش و عضویت اجتماعی ما نیز مجرای ارتباط ما با جهان اجتماعی و بخشی از آن به حساب می‌آید. صفحه ۶۷

انسداد اجتماعی بیشتر در جوامعی وجود دارد که موقعیت اجتماعی افراد براساس ویژگی‌های انتسابی مانند وراثت، نژاد و ... تعیین می‌شود. صفحه ۸۴

۶۳. گزینه ۳ درست است.

ترتیب تحولات هویتی یک جهان اجتماعی که می‌تواند آن را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل کند، به قرار زیر است:

تعارض فرهنگی ← تزلزل فرهنگی ← بحران هویت فرهنگی ← تحول فرهنگی صفحه ۹۲

۶۴. گزینه ۳ درست است.

جهان غرب طی جنگ‌های صلیبی، پس از رویارویی با فرهنگ اسلامی و پذیرش برخی لایه‌های آن، بدون اینکه به جهان اسلام بپیوندد، تحولات هویتی پیدا کرد. صفحه ۹۸

۶۵. گزینه ۲ درست است.

صفحات ۱۰۱، ۱۰۵ و ۱۲۱

## تاریخ (۱)

۶۶. گزینه ۳ درست است.

اشکانیان به نیروی سواره‌نظام اهمیت فراوان می‌دادند و مهم‌ترین جنگ‌افزارهای این سپاه، تیر و کمان و نیزه بود. (درس ۱۱ ص ۱۰۷ و ۱۰۶)

۶۷. گزینه ۱ درست است.

از حدود ۱۹۰ ق.م به تدریج قوم دیگری به نام آموری، قدرت خود را در مرکز بین‌النهرین گسترش داد و سلسله‌ای را تأسیس کرد که به بابل قدیم معروف است. مشهورترین فرمانروای این سلسله حمورابی بود که مناطق وسیعی از بین‌النهرین را فتح و ضمیمه قلمرو خود کرد. مهم‌ترین دلیل شهرت حمورابی در تاریخ، به خاطر قانون‌نامه‌ای است که از او برجای مانده و نخستین سند قانونگذاری جهان به‌شمار می‌رود. (درس ۴ ص ۳۷)

۶۸. گزینه ۴ درست است.

یکی از اتفاقات مهم دوران پیش از تاریخ، به‌کار گرفتن آتش بود. این اتفاق، تأثیر بسزایی بر زندگی انسان و ارتباط او با محیط گذاشت. (درس ۴ ص ۳۱)

۶۹. گزینه ۴ درست است.

در دوره ساسانیان، گاه‌شماری اوستایی که گاه‌شماری دینی زرتشتیان (زردشتیان) محسوب می‌شد، در ایران رایج شد. در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و سپس پنج روز اضافی را به نام «اندرگاه» (پنجه) به آخر ماه دوازدهم می‌افزودند. (درس ۲ ص ۱۵)

۷۰. گزینه ۱ درست است.

سلوکیان بخش عمده‌ای از تشکیلات دیوانی (اداری و مالی) هخامنشیان را به خدمت گرفتند. (درس ۱۱ ص ۱۰۲)

۷۱. گزینه ۲ درست است.

پیشرفت علمی و فرهنگی ایران در دوره ساسانی، به‌مراتب بیشتر از دوره‌های قبل بود. شهریاران ساسانی به نشر علوم و بزرگداشت دانشمندان و رفاه حال آنان، علاقه و توجه زیادی داشتند. (درس ۱۵ ص ۱۴۱)

۷۲. گزینه ۱ درست است.

پژوهشگران با مقایسه نقش برجسته‌های دوره هخامنشی با دوران پیش از آن، دریافته‌اند که سنگ‌تراشان هنرمندی که در خدمت هخامنشیان بوده‌اند، از نقش برجسته‌های بین‌النهرین و به‌ویژه نقش برجسته‌های آشوری، الهام و الگو گرفته‌اند. در نقش برجسته‌های صخره‌ای آن زمان، اهورمزدا به شکل نمادین حلقه‌های بالدار در حال پرواز بر بالای سر پادشاه، نمایان است. (درس ۱۶ ص ۱۴۶)

۷۳. گزینه ۴ درست است.

دوران داریوش یکم، اوج شکوه و عظمت معماری ایران است. یکی از ویژگی‌های هنر هخامنشی، طبیعت‌گرایی و استفاده از عناصر موجود در طبیعت مانند حیوانات و گیاهان در آثار هنری‌شان است. (درس ۱۶ ص ۱۴۴ و ۱۴۵)

۷۴. گزینه ۲ درست است.

وظیفه حفظ سرودهای وداها از گزند فراموشی، تعلیم آموزه‌های دینی و اجرای آداب مذهبی، بر عهده افرادی بود که به «برهمن» شهرت داشتند. (درس ۵ ص ۴۳)

۷۵. گزینه ۳ درست است.

براساس باورهای کهن ایرانی، مهر یا میترا، ایزد پیمان و قانون و پشتیبان نظم اجتماعی بود. (درس ۱۱ ص ۱۰۴)

۷۶. گزینه ۲ درست است.

به‌طور کلی، باستان‌شناسی علاوه بر آنکه بخش عمده‌ای از میراث فرهنگی بشر را کشف و معرفی کرده است، نقش مهم‌تری در مرمت و نگهداری این میراث گرانبها دارد. (درس ۳ ص ۲۵)

۷۷. گزینه ۴ درست است.

مفرغ‌های لرستان، بهترین نمونه از صنعت و هنر فلزکاری ایران به‌شمار می‌روند. (درس ۸ ص ۷۴)

۷۸. گزینه ۳ درست است.

طرح و نقشه شهرهای ساسانی همچون شهرهای اشکانی به شکل دایره بود. (درس ۱۶ ص ۱۵۰)

### جغرافیای ایران

۷۹. گزینه ۱ درست است.

افزایش امنیت و کیفیت آموزش نظامی در کشورمان تحت تأثیر عوامل مختلفی متشکل از جغرافیای طبیعی و انسانی است؛ به‌طوری‌که از نظر آب‌وهوا لازم است فعالیت‌های آموزش نظامی، شرایط مطلوبی داشته باشد، یعنی در ماه‌های گرم در شمال و شمال‌غرب و در دوره سرد سال در سواحل جنوبی و جنوب‌غرب کشورمان، صورت گیرد. از نظر شرایط جغرافیای جمعیت، لازم است وضعیت هرم سنی به شکلی باشد که در حال حاضر جمعیت بزرگسالان از تعداد جمعیت مناسبی برخوردار باشد و رشد طبیعی جمعیت با نرخ مثبت، همراه باشد و از نظر جغرافیای اقتصادی، وضعیت صنایع دفاعی در شرایط مناسبی باشد؛ به‌طوری‌که بخش‌های تحقیق و توسعه، تولید تجهیزات نظامی و تأسیسات از کیفیت بالایی برخوردار باشند. بنابراین گزاره‌های «الف» و «ج» برخلاف گزاره «ب» به‌درستی تنظیم و تدوین شده است. صفحات ۹۴، ۶۹، ۶۵ و ۴۴

۸۰. گزینه ۲ درست است.

شهرها و روستاها مشخصات نسبتاً متفاوتی از نظر فعالیت‌های اقتصادی، شیوه زندگی و چشم‌انداز طبیعی دارند؛ به‌عنوان مثال در شهرها، تفاوت بسیاری در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم مشاهده می‌شود. در مقابل در روستاها، پایبندی زیادی در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم مشاهده می‌شود. همچنین در روستاها علاوه بر داشتن فضای باز اطراف، اقتصاد روستاییان به بخش کشاورزی وابسته است و فعالیت‌های بخش خدماتی و صنعتی، برخلاف شهرها محدودیت بیشتری دارد. صفحه ۸۱

۸۱. گزینه ۳ درست است.

عدم تعادل در پراکنندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشور نشان می‌دهد که به ظرفیت‌ها و توان محیطی ایران به‌طور کامل توجه نشده است. به‌طور مثال می‌توان به نواحی شرقی و مرکزی اشاره کرد که (همانند نواحی غربی و شمالی کشور) از نظر ذخایر و مواد اولیه، غنی هستند، ولی به‌دلیل اینکه به‌صورت محدود مورد بهره‌برداری قرار گرفته‌اند، با رشد صنعتی روبه‌رو نبوده‌اند (اما نواحی غربی و شمالی رشد صنعتی نسبتاً مناسبی دارند). اگر در استفاده از منابع طبیعی، ویژگی‌ها و توان محیطی آن منطقه مورد بررسی قرار گیرد، همه مناطق کشور می‌توانند متناسب با امکان‌های طبیعی و انسانی خود، توسعه یابند؛ بنابراین گزاره‌های «الف» و «ج» به‌درستی بیان شده‌اند. صفحه ۹۵

۸۲. گزینه ۳ درست است.

در تقسیمات کشوری فعلی ایران، استان شامل چندین شهرستان است و توسط استاندار اداره می‌شود. شهرستان شامل چندین بخش است و توسط فرماندار اداره می‌شود. بخش شامل چندین دهستان و شهر است و توسط بخشدار اداره می‌شود. دهستان شامل چندین روستا است و توسط دهدار اداره می‌شود. صفحات ۷۴ و ۷۵

۸۳. گزینه ۴ درست است.

در دوره عباسیان، قلمرو جغرافیایی آن‌ها به واحدهایی تحت عنوان ایالت تقسیم‌بندی می‌شد که در مجموع به ۳۱ ایالت می‌رسید، اما در دوره‌های بعدی یعنی دوره‌های صفویه، افشاریه، زندیه و قاجاریه عناصر اصلی تقسیمات کشوری به ترتیب عبارت بودند از: ایالت، ولایت، بلوک و قصبه. بنابراین عناصر اصلی تقسیمات کشوری در دوره صفویه همانند دوره افشاریه، زندیه و قاجاریه بود و این ویژگی‌ها برخلاف دوره عباسیان، تنظیم شده بود. صفحه ۸۳

۸۴. گزینه ۲ درست است.

در یک موضوع پیشنهادی مانند بررسی تغییرات جمعیتی یک شهر، پژوهشگر در گام سوم یا مرحله جمع‌آوری اطلاعات به روش کتابخانه‌ای، به سالنامه آماری مراجعه می‌کند و تغییرات جمعیتی آن شهر را مورد بررسی قرار می‌دهد؛ بنابراین پژوهشگر در حالی این فعالیت را انجام می‌دهد که گام‌های قبلی (اول: بیان مسئله و پیشینه تحقیق و دوم: تدوین فرضیه) را گذرانده است و گام‌های چهارم (پردازش تحقیق) و پنجم (نتیجه‌گیری، آزمون فرضیه و ارائه پیشنهادها) را هنوز مورد بررسی قرار نداده است. صفحات ۹، ۱۰ و ۱۱

۸۵. گزینه ۱ درست است.

توجه داشته باشید که مهاجرت به هر شکلی، بر مکان مبدأ و مقصد اثر می‌گذارد و تغییرات به‌وجودآمده بر ترکیب سنی و جنسی، قیمت زمین و مسکن، اشتغال، امکانات و تجهیزات، فرهنگ و زبان قابل مشاهده است. به‌طور مثال مهاجرت بی‌رویه از روستاها به برخی از شهرهای بزرگ ایران، سبب افزایش جمعیت و گسترش مناطق حاشیه در آن‌ها شده است یا مهاجرت‌های شهر به روستا (یا مهاجرت معکوس یا شهرگریزی) ناشی از گرانی و کمبود مسکن، آلودگی هوا و آسیب‌های اجتماعی روی می‌دهد. صفحات ۶۹ و ۸۴

۸۶. گزینه ۴ درست است.

توده هوای سیبری در فصل زمستان و گرم و خشک در دوره گرم سال وارد ایران می‌شوند، اما هر دو منجر به تغییرات دمایی می‌شوند؛ به‌طوری‌که توده هوای گرم و خشک باعث افزایش شدید دما و توده هوای سرد و خشک سیبری منجر به کاهش دما در بخشی از کشورمان می‌شوند. صفحه ۳۹

گروه مشاوره و برنامهریزی آکو

۸۷. گزینه ۴ درست است.

به تعریف هر کدام از دریا‌های جنوبی و شمالی کشورمان توجه داشته باشید؛ الف- خلیج فارس: پیشروی آب اقیانوس هند از طریق دریای عمان و تنگه هرمز به دره‌های زاگرس، خلیج فارس را تشکیل داده است. ب- دریای عمان: بخشی از آب‌های اقیانوس هند محسوب می‌شود که از طریق تنگه هرمز از خلیج فارس جدا شده است. ج- دریای خزر برخلاف دریای عمان از بقایای دریای بزرگ تتیس است که زمانی بخش اعظم نیمکره شمالی را می‌پوشاند. صفحات ۵۱، ۵۳ و ۵۴

۸۸. گزینه ۴ درست است.

کوهستان‌های تالش، منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است و کوه‌های البرز از تنگه منجیل شروع شده و تا کوه‌های شاهکوه در نزدیکی شاهرود ادامه دارد؛ بنابراین منطقه کوهستانی البرز امتداد غربی- شرقی و منطقه کوهستانی تالش امتداد شمالی- جنوبی دارد و در نتیجه، این دو رشته کوه، امتداد چین‌خوردگی متفاوتی دارند. صفحه ۲۴

۸۹. گزینه ۱ درست است.

دریای عمان به سبب اینکه به آب‌های آزاد جهان دسترسی دارد و دارای آب‌های عمیق است، از نظر اقتصادی و تجاری، اهمیت بسیاری برای ایران دارد و به دلیل وجود سواحل با قابلیت‌های دفاعی، از نظر نظامی موقعیت نسبی مناسبی برای کشورمان دارد. قابل ذکر است که تنگه هرمز، به سبب اینکه دروازه خروجی نفت خلیج فارس است، از نظر اقتصادی، اهمیت بسیاری برای ایران دارد. صفحات ۱۸، ۱۹ و ۵۴

۹۰. گزینه ۲ درست است.

تنوع آب‌وهوایی در کشورمان (آب‌وهوای گرم و خشک، گرم و شرجی، کوهستانی، معتدل و مرطوب) باعث شده است که هر استان، استعداد خاصی در کشت میوه و تولیدات باغی داشته باشد؛ به شکلی که برخی نواحی ایران دارای اقلیمی با اختلافات شدید دما و برخی دیگر دارای اعتدال دمای سالانه است. از دیگر سو، به دلیل مشخصات موقعیت ریاضی یا مطلق ایران، منابع آبی در کشورمان با



محدودیت‌های زیادی همراه است و شرایط مناسب‌تری برای باغداری در مقایسه با زراعت وجود دارد. صفحات ۱۴، ۴۱ و ۹۰

### منطق

۹۱. گزینه ۳ درست است.

عبارات اسب بی‌جان نیست، این کتاب خواندنی است، فلزها رسانا نیستند و رودها کم آب شده‌اند، تصدیق هستند. عبارات به‌به چه باغ سرسبزی، خانه‌ای که تمیز شده است، اگر هوا گرم شود و نسبت دادن اوصافی به چیزی، تصور هستند. درس اول ص ۷

۹۲. گزینه ۱ درست است.

در این گزینه استدلالی برای این قضیه که «چرا ما با اتوبوس به مدرسه می‌رویم» بیان شده است. در گزینه ۲ و ۳ تعریف منطق و بلیت الکترونیکی ذکر شده است. در گزینه ۴ یک تصدیق بیان شده است. درس اول ص ۹

۹۳. گزینه ۱ درست است.

اگر از کلماتی که ظاهری مشترک و شبیه هم دارند و دارای چند معنا هستند، استفاده شود و قرینه‌ای برای اینکه مخاطب بداند کدام معنا موردنظر گوینده است، وجود نداشته باشد ممکن است منجر به مغالطه اشتراک لفظ گردد. عدم رعایت دقیق علائم سجاوندی و حرکات کلمات و خطای ناشی از دیکته کلمات می‌تواند منجر به مغالطه شیوه نگارشی کلمات گردد. درس دوم ص ۱۶

۹۴. گزینه ۳ درست است.

مفهوم جزئی مفهومی است که مصداق آن کاملاً مشخص است و قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را ندارد. تمام اوصاف و ویژگی‌ها، مفهوم کلی محسوب می‌شوند؛ هرچند فقط بر یک فرد شامل شود. مثلاً مولود کعبه هرچند فقط بر حضرت علی (ع) شامل می‌شود، ولی کلی است. نامگذاری‌ها برای تعداد زیادی از افراد، مثلاً انسان، میز و ... همگی کلی هستند. مفهوم جزئی ممکن است مصداق خارجی نداشته باشد، بلکه اسم خاص برای یک موجود خیالی باشد مانند رخس یا سیندرلا. درس سوم ص ۲۰

۹۵. گزینه ۴ درست است.

شکل، عام‌تر از استوانه است و رابطه آن‌ها عموم و خصوص مطلق است. یعنی هر استوانه‌ای شکل است و بعضی شکل‌ها استوانه هستند و بعضی شکل‌ها استوانه نیستند. رابطه خودکار و رنگ، تباین است؛ زیرا هیچ خودکاری رنگ نیست و هیچ رنگی خودکار نیست. خودکار از اجسام است، ولی رنگ کیف است و این دو هیچ مصداق مشترکی ندارند. (رنگ و رنگی را نباید با یکدیگر اشتباه کرد. رابطه خودکار و رنگی عموم و خصوص من‌وجه است). درس سوم ص ۲۲

۹۶. گزینه ۴ درست است.

در این شکل، الف عام‌تر از سه مفهوم ب و ج و د است و رابطه ب و ج و د نیز عموم و خصوص من‌وجه است. در این گزینه هم مفهوم جسم عام‌تر از سه مفهوم دیگر است و رابطه جسم با کیف، چرمی و سبزی، عموم و خصوص مطلق است، اما رابطه هر کدام از کیف و چرمی و سبزی با یکدیگر عموم و خصوص من‌وجه است. در گزینه ۱ انسان عام‌تر از دانش‌آموز است. در گزینه ۲ نیز میوه عام‌تر از مرکبات است. در گزینه ۳ رابطه درخت و بوته و کاج، عموم و خصوص من‌وجه نیست. رابطه درخت و کاج، عموم و خصوص مطلق است. درس سوم ص ۲۴

۹۷. گزینه ۳ درست است.

تعریف ناشنوا دوری است؛ زیرا با خودش تعریف شده است. تعریف امتداد واضح و روشن نیست؛ زیرا از الفاظ مبهم استفاده شده است. تعریف کبوتر مانع نیست؛ زیرا به‌جز کبوتر، حیوانات دیگری هم پرنده و تخم‌گذار هستند، مانند گنجشک، بلبل، عقاب و ... درس چهارم ص ۳۵

۹۸. گزینه ۲ درست است.

در این گزینه از راه شباهت جهان و صورت انسان، حکم به نیکو بودن اجزای جهان شده است. یعنی استدلال تمثیلی به‌کار رفته است. درس پنجم ص ۴۲

۹۹. گزینه ۲ درست است.

در استنتاج بهترین تبیین با حذف احتمالات ضعیف می‌توان بهترین احتمال و تبیین را به‌دست آورد، ولی در این گزینه نتیجه‌ای قطعی گرفته شده که مغالطه خواهد بود. در گزینه ۱ چون طبق اطلاعات آماری ثبت احوال تمام نام‌های انتخاب‌شده در یک هفته داده شده و این نتیجه به سایر موارد تعمیم داده نشده است، پس مغالطه‌ای وجود ندارد. در گزینه ۳ استدلال قیاسی به‌کار رفته است. در گزینه ۴ نیز صرفاً از تمثیل استفاده شده و حکمی صورت نگرفته است که منجر به مغالطه گردد. درس پنجم ص ۴۸

۱۰۰. گزینه ۱ درست است.

در این گزینه چون ۷۲ تن بودن، به کل افراد موضوع - درحالی که جمع هستند - نسبت داده شده، این قضیه شخصی است، اما در عبارت دوم، موضوع کلی است و محمول را می توان به تک تک افراد موضوع نسبت داد؛ پس این قضیه محصوره است. در گزینه ۲ هر دو قضیه، محصوره است. در گزینه ۳ هر دو قضیه شخصی است. در گزینه ۴ هر دو قضیه، محصوره است. ماه بهمن مفهومی کلی است؛ زیرا قابلیت صدق بر افراد و مصادیق متعدد دارد. درس ششم ص ۵۸

۱۰۱. گزینه ۱ درست است.

سور هر یا هیچ نشان دهنده همه مصادیق موضوع است و بعضی نشان دهنده بعضی از مصادیق موضوع است. اغلب در قضایای محصوره نشانه هایی برای تعیین دامنه مصادیق موضوع وجود دارد که به آن ها «سور» می گویند. در قضایای محصوره، موضوع کلی است. درس ششم ص ۵۸

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

اگر دو مفهوم یا یکدیگر ضد یا نقیض باشند، یعنی در یک جا جمع نمی شوند؛ پس اگر الف و ب ضد هم یا نقیض یکدیگر باشند، جمع الف و ب محال خواهد بود؛ پس هیچ الف ب نخواهد بود و هیچ ب الف نخواهد بود. رابطه عکس مستوی میان دو قضیه محصوره است و الف و ب عکس هم نیستند. صادق و کاذب نیز درباره قضایا به کار می رود، نه درباره مفاهیم. رابطه الف و ب از میان نسبت های چهارگانه، تباین است. درس هفتم ص ۶۳ و ۶۴

۱۰۳. گزینه ۴ درست است.

نتیجه معتبر این قیاس اقترانی شکل دوم، «هیچ الف ج نیست» است که صادق است و قضیه متداخل آن نیز صادق خواهد بود. عکس مستوی نتیجه قیاس می شود «هیچ ج الف نیست» که آن هم صادق است. اما قضیه «بعضی الف ج است»، متناقض نتیجه است؛ بنابراین کاذب خواهد بود. درس های هفتم و هشتم ص ۶۹ و ۷۴

۱۰۴. گزینه ۳ درست است.

براساس موقعیت و جایگاه حدوسط در دو مقدمه، شکل قیاس تعیین می شود. اگر حدوسط در مقدمه اول محمول و در دومی موضوع باشد، شکل اول، و اگر حدوسط در هر دو مقدمه محمول باشد، شکل دوم و اگر در هر دو مقدمه موضوع باشد، شکل سوم و اگر حدوسط در مقدمه اول موضوع و در مقدمه دوم محمول باشد، شکل چهارم خواهد بود. درس هشتم ص ۷۳

۱۰۵. گزینه ۲ درست است.

در قضایای شرطی، حکم به صورت مشروط بیان می شود و چون در قضایای منفصل، دو طرف قضیه به یکدیگر مشروط و مرتبط شده اند، جزو قضایای شرطی هستند. درس نهم ص ۸۷

۱۰۶. گزینه ۲ درست است.

عبارت گزینه ۱ منفصله مانعه الجمع است، یعنی نمی شود هر دو تیم برنده شوند، ولی چون بازی دوستانه است ممکن است مساوی شوند و هیچ تیم برنده نشود. عبارت گزینه ۳ و ۴ نیز منفصله مانعه الرفع است. یک موجود می تواند هم حیوان باشد هم غیرانسان مثلاً اسب باشد، ولی نمی تواند حیوان نباشد، اما غیرانسان هم نباشد (یعنی انسان باشد). فرد خوش اخلاق می تواند هم نزد مردم و هم نزد خدا محبوب باشد، ولی نمی شود نه نزد مردم و نه نزد خدا محبوب نباشد. درس نهم ص ۸۷

۱۰۷. گزینه ۴ درست است.

در قیاس استثنایی، یک مقدمه شرطی و یک مقدمه حملی است و عین یا نقیض نتیجه در مقدمات وجود دارد. در این نوع قیاس برخی حالات آن معتبر و برخی نامعتبر است. درس نهم ص ۹۱

۱۰۸. گزینه ۱ درست است.

در فن بیان، تمامی روش های اقناعی آموزش داده می شود؛ مثلاً چگونه با برقراری تماس چشمی با شنوندگان و روان و شیوا سخن گفتن و استفاده مناسب از زبان بدن، تأثیر کلامی قوی تر و زبانی اثرگذارتر داشته باشند. اگر هدف از بحث با دیگران غلبه بر آن ها باشد، در فن جدل آموزش داده می شود که مرحله به مرحله از مخاطب نسبت به پذیرش سخنان مان اعتراف بگیریم تا نتواند سخنان خود را تغییر دهد. درس دهم ص ۱۰۳

۱۰۹. گزینه ۳ درست است.

در این گزینه بار ارزشی کلمه ساده دل و ساده زیست مثبت است، ولی در سایر گزینه ها کلمات دارای بار ارزشی منفی هستند. درس دهم ص ۱۰۵

۱۱۰. گزینه ۱ درست است.

اگر فردی بدون ذکر دلایل درست و معتبر چنین کاری انجام دهد، مغالطه تله گذاری را به کار برده است. درس دهم ص ۱۰۹

اقتصاد

۱۱۱. گزینه ۱ درست است.

الف) بیکاری ساختاری: بیکاری ای که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود، به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست؛ مثلاً نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد، ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است.  
 ب) دولت برای تأمین سطحی از کالاها و خدمات عمومی برای همگان، از مردم مالیات می‌گیرد. مالیات سه هدف اصلی دارد؛ اولین و مهم‌ترین هدف مالیات، افزایش درآمد دولت است. دیگر اینکه، مالیات می‌تواند فعالیت‌های نامناسب مانند کشیدن سیگار را کاهش و رفتارهای مطلوب، مانند مصرف شیر را افزایش دهد و نیز به کاهش نابرابری‌های اقتصادی کمک کند.  
 ج) مالیات بر مصرف مالیاتی است که مصرف‌کنندگان کالاها را، در زمان خرید آن کالا (به همراه قیمت کالا) پرداخت می‌کنند. به این ترتیب اگر شما میزان بیشتری از آن کالا مصرف کنید، در نهایت مالیات بیشتری نیز پرداخت می‌کنید. اگرچه این نوع مالیات نهایتاً به‌وسیله مصرف‌کننده نهایی پرداخت می‌شود، اما وظیفه قانونی پرداخت آن به‌عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است.  
 د) در کشورهایی که سازوکار مالیات بر ارزش افزوده برقرار است، کسب‌وکارها، منبع مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب‌وکارها، پرداخت می‌کنند. (درس ۶ - صفحات ۶۰ و ۶۳ و درس ۸ - صفحه ۸۷)

۱۱۲. گزینه ۳ درست است.

$$\text{درصد تغییر cpi برای یک سال معین} = \frac{\text{cpi سال قبل} - \text{cpi سال معین}}{\text{cpi سال قبل}} \times 100$$

$$\text{cpi کشور B} = \frac{880 - 800}{800} \times 100 = 10\%$$

طبق فرض مسئله: درصد تغییر cpi کشور B = درصد تغییر cpi کشور A  
 پس برای محاسبه سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال برای کشور A به شکل زیر عمل می‌کنیم:

$$\frac{10}{100} = \frac{x - 2500}{2500}$$

$$250000 = 100x - 2500000$$

$$100x = 2750000 \Rightarrow x = 27500 \rightarrow \text{سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال برای کشور A}$$

طبق فرض مسئله، درصد تغییر cpi کشور C چهار برابر کشور B و A است؛ ۶۰٪ و بنابراین:

$$\frac{60}{100} = \frac{4500 - x}{x}$$

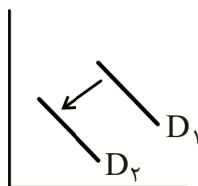
$$60x = 450000 - 100x$$

$$160x = 450000 \Rightarrow x = 2812,5$$

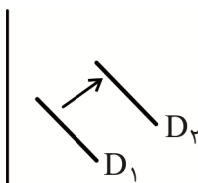
(درس ۹ - صفحه ۱۰۱)

۱۱۳. گزینه ۱ درست است.

افزایش درآمد مصرف‌کننده، معمولاً موجب کاهش تقاضای کالای پست می‌شود؛ پس منحنی تقاضا برای کالای پست را به سمت چپ منتقل می‌کند.



اما تقاضای کالای معمولی، معمولاً افزایش می‌یابد؛ پس منحنی به سمت راست منتقل می‌شود.



(درس ۵ - صفحه ۴۹)

۱۱۴. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارات نادرست:

- ویژگی سازمان‌دهنده بودن یک کارآفرین به این معناست که منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کند. (نه ویژگی نوآور بودن)
- همیشه مقایسه هزینه‌ها و منافع براساس اطلاعاتی که از آن‌ها داریم، انجام می‌گیرد. به‌عنوان یک کارآفرین، مقایسه میان منافع و هزینه‌های کسب و کارتان، از مهم‌ترین مراحل راه‌اندازی یا استمرار آن است.
- منظور از هزینه فرصت یک انتخاب، از دست دادن بهترین گزینه بعدی است. (نه همه گزینه‌های خوب بعدی)
- یک کارآفرین موفق ضرورتاً از ابتدا حتی کارآفرین نبوده است، اما حرکت با چشم باز و بر مبنای شناخت ظرفیت‌های خود و اتفاقات اطراف، او را قدم به قدم از سطوح ابتدایی کار به درجه‌های بالای آن می‌رساند. کارآفرینی لزوماً نیازی به توانایی مالی بالا ندارد. (درس‌های ۱ و ۳ - صفحات ۵، ۶، ۲۵، ۲۸ و ۲۹)

۱۱۵. گزینه ۲ درست است.

هزینه - درآمد = سود (زیان)

$$\begin{aligned} \text{اجاره} &\Rightarrow \frac{1}{2} \times 100,000,000 = 50,000,000 \\ \text{ماشین‌آلات} &\Rightarrow 20 \times 50,000,000 = 1,000,000,000 \\ \text{حقوق} &\Rightarrow 15,000,000 \times 12 = 180,000,000 \\ \text{مواد اولیه} &\Rightarrow 100,000,000 \\ \text{جمع هزینه‌ها} &= 50,000,000 + 1,000,000,000 + 180,000,000 + 100,000,000 \\ &= 1,330,000,000 \text{ ریال} \end{aligned}$$

هزینه اجاره مسکن صاحب بنگاه تولیدی، جزو هزینه‌های تولید بنگاه اقتصادی به حساب نمی‌آید.

ریال  $25 \times 100,000,000 = 2,500,000,000$  : درآمد

ریال  $2,500,000,000 - 1,330,000,000 = 1,170,000,000$  = سود (زیان)

چون حاصل، عددی مثبت است؛ پس بنگاه تولیدی سود برده است. (درس ۱ - صفحات ۸ و ۹)

۱۱۶. گزینه ۴ درست است.

(الف)

کشور	قهوه	هزینه فرصت تولید هر کیلو قهوه
الف	۱ کیلو	۴ کیلو موز
ب	۱ کیلو	۸ کیلو موز

چون در صورت سؤال از کلیدواژه صرف نظر کردن استفاده شده است، پس به مفهوم هزینه فرصت اشاره دارد که مرتبط با مفهوم «مزیت نسبی» است. مزیت نسبی به توانایی یک کشور در تولید یک کالا با هزینه فرصت کمتر نسبت به شریک تجاری اشاره دارد، پس کشور الف در تولید قهوه مزیت نسبی دارد؛ زیرا تولید قهوه در این کشور هزینه فرصت کمتری نسبت به تولید قهوه در کشور ب دارد. (ب) اگر اصل مزیت‌های مطلق و نسبی رعایت نشود، از منابع و سرمایه‌ها به بهترین نحو ممکن استفاده نمی‌شود که به‌نوعی هدررفت آن‌ها محسوب می‌شود؛ زیرا منابع کمیاب هستند. از طرفی می‌دانیم ناحیه زیر منحنی مرز امکانات تولید، شامل نقاطی است که تولید در آن‌ها ناکاراست. هر نقطه زیر منحنی، نشان‌دهنده این است که اقتصاد از بیشترین منابع استفاده نکرده است. (درس ۷ - صفحات ۷۲، ۷۳ و درس ۴ - صفحه ۳۹)

۱۱۷. گزینه ۳ درست است.

(الف) در دوران قاجار، ایران فرصت طلایی خود را برای جبران عقب‌ماندگی‌ها از دست داد.

(ب) اقتصاد مقاومتی، اقتصادی است پیشرفته، مردمی و دانش‌بنیان که در برابر تهدیدات و تکانه‌های داخلی و خارجی، آسیب‌ناپذیر است و با اتکالی به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های داخلی و استفاده از فرصت‌های بیرونی، نیازها و مشکلات اقتصادی را رفع می‌کند. (ج) ویژگی اصلی اقتصاد ایران در دوره پهلوی این بود که اقتصاد از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود جدا شد.



(درس ۱۰ - صفحات ۱۰۸، ۱۰۹ و ۱۱۵)

۱۱۸. گزینه ۲ درست است.

الف) تولید ناخالص داخلی در سال ۹۰ به علت افزایش قیمت‌ها بالا رفته است، پس برای محاسبه تولید ناخالص داخلی واقعی باید مقدار تولید سال ۹۰ را در قیمت سال پایه (۸۹) ضرب کنیم:

$$\text{تولید ناخالص داخلی واقعی در سال ۹۰} = \left( \begin{array}{c} \text{مقدار تولید} \\ \text{کالای A در} \\ \text{سال ۹۰} \end{array} \right) \times \left( \begin{array}{c} \text{قیمت کالای A} \\ \text{در سال ۸۹} \end{array} \right) + \left( \begin{array}{c} \text{مقدار تولید} \\ \text{کالای B در} \\ \text{سال ۹۰} \end{array} \right) \times \left( \begin{array}{c} \text{قیمت کالای B} \\ \text{در سال ۸۹} \end{array} \right)$$

$$\text{GDP واقعی سال ۹۰} = (۲۰ \times ۲۰۰) + (۳۰۰ \times ۱۰۰)$$

$$\text{GDP واقعی سال ۹۰} = ۳۴۰۰۰ \text{ واحد}$$

ب) برای محاسبه نرخ رشد اسمی تولید باید از رابطه زیر استفاده کنیم:

$$\text{نرخ رشد اسمی تولید در سال ۹۰} = \frac{\text{GDP اسمی ۹۰} - \text{GDP اسمی ۸۹}}{\text{GDP اسمی ۸۹}} \times ۱۰۰$$

پس ابتدا باید GDP اسمی ۹۰ را محاسبه کنیم، یعنی تعداد کالاهای تولیدشده در سال ۹۰ را در قیمت همان سال ضرب کرده و سپس با هم جمع می‌کنیم:

$$\text{GDP اسمی ۹۰} = (۲۰ \times ۲۵۰) + (۳۰۰ \times ۱۸۰) = ۵۹۰۰۰$$

$$\text{GDP اسمی ۸۹} = (۴۰ \times ۲۰۰) + (۱۵۰ \times ۱۰۰) = ۲۳۰۰۰$$

$$\text{نرخ رشد اسمی ۹۰} = \frac{۵۹۰۰۰ - ۲۳۰۰۰}{۲۳۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۱۵۶/۵$$

(درس ۱۱ - صفحات ۱۲۲ و ۱۲۳)

۱۱۹. گزینه ۲ درست است.

الف) برای عبور از مشکلات اقتصادی و آسیب‌هایی که در دوران کنونی، اقتصاد ملی ما را تهدید می‌کند، مقاوم‌سازی اقتصاد و مصونیت‌بخشی به آن در برابر فشارها و تکانه‌های خارجی، ضروری است. اقتصاددانان با اصطلاحاتی مانند «پایداری و تاب‌آوری اقتصاد»، «استحکام اقتصادی» و «ثبات اقتصادی» بر مقاوم‌سازی اقتصادی تأکید می‌کنند. مقاوم‌سازی اقتصادی به معنای آن است که مجموع نیروهای مولد، شرکت‌ها، مؤسسات تولیدی و خدماتی یک کشور، روی پای خود بایستند تا بتوانند در صورت به‌وجود آمدن بحران، تمامی نیازهای اساسی و حیاتی‌شان را خودشان تولید و تأمین کنند و وابسته به بیگانگان نباشند.

ب) سیاست اول، به سیاست پولی انقباضی مشهور است و سیاست دوم را سیاست پولی انبساطی می‌گویند. زمانی که اقتصاد کشور گرفتار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی یا همان کاهش حجم پول در گردش، مشهور به سیاست‌های پولی انقباضی را به کار می‌گیرد.

ج) زمانی که پول طلا و نقره رایج بود، پشتوانه پول همان طلا و نقره موجود در خود پول بود. پشتوانه پول کاغذی هم پول‌های فلزی و شمش‌های طلا و جواهراتی بود که نزد صراف یا بانک بود. اما امروزه پول‌های فلزی و کاغذی و تحریری و الکترونیکی که در دست افراد یا در حساب آن‌هاست، پشتوانه‌ای جز قدرت اقتصادی کشورها ندارد.

د) اساسی‌ترین شاخص ارزیابی وضعیت اشتغال کشور نرخ بیکاری است. نرخ بیکاری از نسبت تعداد بیکاران به کل جمعیت فعال کشور ضرب در صد به دست می‌آید. (درس ۸ صفحه ۸۶ - درس ۹ صفحات ۹۷ و ۱۰۳ - درس ۱۰ صفحه ۱۱۱)

۱۲۰. گزینه ۲ درست است.

الف) نقاط خارج از مرز امکانات تولید، نقاطی هستند که کشور یا شرکت می‌تواند آرزوی رسیدن به آن‌ها را داشته باشد. این نقاط با فرض ثابت ماندن منابع کشور، غیرقابل دستیابی هستند؛ زیرا منابع کافی تولید در آن سطح را ندارد، اما رشد اقتصادی می‌تواند منحنی PPE را به سمت راست - بالا منتقل کند که نشان‌دهنده امکان تولید بیشتر در شرکت یا کشور است.

ب) وقتی روی مرز کارایی قرار داریم (نقاط A و B و C)، بهتر شدن وضعیت ما، مستلزم بدتر شدن وضع دیگری خواهد بود.

(ج) نقاط زیر منحنی PPF نقاطی هستند که تولید در آن‌ها ناکارا است، یعنی اقتصاد از بیشترین منابعش استفاده نکرده است و منابع بیکار هستند. (درس ۴ - صفحات ۳۹، ۴۰ و درس ۱۱ صفحه ۱۱۹)

۱۲۱. گزینه ۳ درست است.

دولت با دریافت مالیات از شرکت‌ها و خانوارها و پرداخت یارانه به آن‌ها نقشی مهم در اقتصاد ایفا می‌کند. (درس ۶ - صفحه ۵۹)

۱۲۲. گزینه ۱ درست است.

(الف) واحد پولی  $1500 = \frac{25}{100} \times 6000 =$  ارزش پولی مسکوکات

(ب) حساب‌های پس‌انداز بلندمدت + حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت = شبه پول

در ردیف اول جدول ارزش پولی، مجموع حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت و بلندمدت ذکر شده است، پس نیازی به محاسبه ندارد.

واحد پولی  $1820 =$  شبه پول

(ج)

$$\text{نقدینگی} = \underbrace{\text{شبه پول}} + \underbrace{\text{حجم پول}} \rightarrow \text{حساب پس‌انداز بلندمدت} + \text{حساب پس‌انداز کوتاه‌مدت}$$

چک پول + سپرده‌های دیداری + اسکناس‌ها + مسکوکات = حجم پول

واحد پولی  $1500 + 6000 + 528 + 289 + 1820 =$  نقدینگی

واحد پولی  $9,609 =$  نقدینگی

(درس ۹ - صفحه ۹۸)

۱۲۳. گزینه ۲ درست است.

(الف) یک منشأ رشد اقتصادی، افزایش در منابع است که شامل ابداعات و اختراعات نیز می‌شود، اما به دلیل بخش دوم سؤال، گزینه‌های ۱ و ۳ حذف می‌شوند.

رشد به معنای افزایش تولید است. بنابراین اقتصاددانان برای اندازه‌گیری رشد، به میزان رشد ارزش پولی همه تولیدات یک کشور در طول سال می‌نگرند. تولید ناخالص داخلی یک کشور (GDP) ارزش پولی همه کالاها و خدمات نهایی تولیدشده در داخل مرزهای یک کشور در طول یک سال است. با فرض اینکه هر تولید داخلی، درآمدی را برای تولیدکنندگان آن ایجاد کرده است، می‌توان درآمد داخلی را نیز معادل تولید داخلی دانست. مهم‌ترین دلیل برای اندازه‌گیری تولید ناخالص داخلی، نظارت بر تغییرات تولید در طول زمان است.

(ب) در گزارش توسعه انسانی، ایران در رتبه ۶۵ و جزو کشورهای با توسعه‌یافتگی بالا به‌شمار می‌رود.

(درس ۱۱ - صفحات ۱۱۸، ۱۲۰، ۱۲۲ و ۱۲۶)

۱۲۴. گزینه ۱ درست است.

(الف)  $1/5 =$  سهم دهک اول - سهم دهک سوم

سهم دهک اول  $3/5 - x = 1/5 \Rightarrow x = 2/5$

$3 =$  سهم دهک سوم - سهم دهک پنجم

سهم دهک پنجم  $x - 3/5 = 3 \Rightarrow x = 6/5$

$9/5 =$  سهم دهک هفتم - سهم دهک نهم

سهم دهک هفتم  $19 - x = 9/5 \Rightarrow x = 9/5$

$6 =$  سهم دهک هفتم - سهم دهک هشتم

سهم دهک هشتم  $x - 9/5 = 6 \Rightarrow x = 15/5$

(ب)

$$\text{شاخص دهک‌ها در کشور A} = \frac{\text{دهک دهم}}{\text{دهک اول}} \Rightarrow \frac{27}{2} = 13.5$$

$15 = \text{شاخص دهک‌ها در کشور B}$

با محاسبه نسبت دهک دهم به دهک اول در کشورهای مختلف شاخصی به دست می‌آید که در مقایسه توزیع درآمد به کار می‌رود. هرچه این نسبت بیشتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر و ناعادلانه‌تر و هرچه این نسبت کمتر باشد، توزیع درآمد مناسب‌تر و عادلانه‌تر است؛ پس در کشور A وضع توزیع درآمد عادلانه‌تر و مناسب‌تر است. (شاخص دهک کشور B < شاخص دهک کشور A)

ج) برای محاسبه شاخص دهک‌ها، جمعیت کشور را به ۱۰ گروه با جمعیت مساوی تقسیم می‌کنند؛ بنابراین، برای محاسبه جمعیت دهک پنجم، باید جمعیت کل را به ۱۰ تقسیم کنیم:

$$\text{جمعیت دهک پنجم} = \frac{\text{کل جمعیت}}{10} \Rightarrow \frac{90,000,000}{10} = 9,000,000 \text{ نفر}$$

(درس ۱۱ - صفحات ۱۲۴ و ۱۲۵)

۱۲۵. گزینه ۳ درست است.

مورد «ب» و «د» نادرست هستند.

ب: در سال ۱۹۴۷ برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام قرارداد «گات» مشهور شد. (نه نفتا)

د: ابداعات و اختراعات باعث انتقال منحنی عرضه به سمت راست و بالا می‌شوند و عامل قیمت، سبب جابه‌جایی نقطه روی منحنی می‌شود. (درس ۵ - صفحه ۵۰، درس ۷ - صفحه ۷۵ و درس ۸ - صفحه ۸۶)

گروه مشاوره و برنامهریزی آکو

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان  
سازمان سنجش آموزش کشور



با سنجش آموز، درست پیاموز

آموزش مجازی

# سنجش آموز

ویژه پایه دهم، یازدهم، دوازدهم و داوطلبان کنکور ۱۴۰۲



🌐 sanjeshserv.ir | صدای داوطلب ۰۲۱۴۲۹۶۶

📍 sanjesheducationgroup | @sanjeshserv